

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Четвртак, 27. мај 2021. године

БАЊА ЛУКА

Број 49

Год. XXX

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ банка а.д. Бања Лука
562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Addiko Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

906

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА У ЈАВНИМ УСТАНОВАМА У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1840/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА У ЈАВНИМ УСТАНОВАМА У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГЛАВА I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се начин утврђивања плата запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске (у даљем тексту: запослени).

Члан 2.

Овај закон може се примјенити на запослене у приватним здравственим установама.

Члан 3.

- (1) Плата запослених састоји се од основне плате, увећања плате и накнада прописаних овим законом.
- (2) Плата из става 1. овог члана представља плату прије опорезивања порезом на доходак.
- (3) Бруто плата је плата увећана за доприносе.

(4) У свим елементима који чине плату из става 1. овог члана садржан је порез.

Члан 4.

- (1) Право на плату остварује се даном ступања на рад.
- (2) Право на плату престаје даном престанка радног односа.

Члан 5.

- (1) Запослени имају право на плату из члана 3. овог закона, која се исплаћује у текућем мјесецу за претходни мјесец.
- (2) Средства за бруто плате обезбјеђују се из остварених прихода здравствене установе.

Члан 6.

- (1) Основна плата обрачунава се и исказује мјесечно за пуно радно вријеме, према радном мјесту и одговарајућој платној групи, платној подгрупи и платном разреду.
- (2) Основна плата из става 1. овог члана је производ цијене рада као израза вриједности за најједноставнији рад и коефицијента утврђеног према платној групи, платној подгрупи и платном разреду.

(3) Увећање основне плате за сваку навршену годину стажа осигурања износи:

- 1) до навршених 25 година 0,3%,
- 2) након навршених 25 година свака наредна година 0,5%.

(4) Накнаде за топли оброк, зимницу, огрев и регрес урачунате су у износ основне плате из става 2. овог члана и не могу се посебно исказивати.

(5) Основна плата утврђена у складу са ставом 2. овог члана не може бити нижа од утврђене најниже плате у Републици Српској.

Члан 7.

(1) Цијена рада је израз вриједности за најједноставнији рад и основ за обрачун основне плате.

(2) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) у току израде буџета Републике Српске и финансијског плана Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд) сваке године са представницима репрезентативног синдиката у области здравства води преговоре о цијени рада за наредну годину.

(3) Акт о цијени рада потписују предсједник Владе и предсједник репрезентативног синдиката у области здравства.

(4) Акт из става 3. овог члана објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Члан 8.

Начин утврђивања и исплате плата запосленог зависи од радног мјеста, платне групе, подгрупе и разреда.

ГЛАВА II

ПЛАТНИ КОЕФИЦИЈЕНТИ

1. Прва платна група

Члан 9.

У прву платну групу разврставају се директори здравствених установа секундарног и терцијарног нивоа и примарног нивоа са платним коефицијентима, и то:

1) секундарни и терцијарни ниво:

1. директор здравствене установе која има више од 2.000 запослених 29,62;
2. директор здравствене установе која има од 1.000 до 2.000 запослених 24;
3. директор здравствене установе која има од 500 до 1.000 запослених 22,71;
4. директор здравствене установе која има до 500 запослених 20,45;

2) примарни ниво:

1. директор дома здравља са више од 100 тимова породичне медицине 22,71;
2. директор дома здравља од 50 до 100 тимова породичне медицине 20,45;
3. директор дома здравља од 10 до 50 тимова породичне медицине 19,31;
4. директор дома здравља од четири до десет тимова породичне медицине 18,18;
5. директор дома здравља до четири тима породичне медицине 15,86.

2. Друга платна група

Члан 10.

(1) У другу платну групу разврставају се плате радника са посебним овлашћењима и одговорностима замјеник директора, савјетник директора, помоћник директора и руководиоци основних и унутрашњих организационих јединица које распоређује директор.

(2) Запослени из става 1. овог члана разврставају се у платне подгрупе на основу радног мјеста, руковођења, сложености и одговорности, и то:

1) прва платна подгрупа:

1. замјеник директора 90% основне плате директора;

2) друга платна подгрупа:

1. помоћник директора, савјетник директора 85% основне плате директора;

3) трећа платна подгрупа:

1. руководиоца основне организационе јединице, просјечна плата радника са високом стручном спремом (ВСС) те организационе јединице увећана за 20%;

4) четврта платна подгрупа:

1. руководиоца унутрашње организационе јединице, основна плата увећана за 5%;

5) пета платна подгрупа:

1. главна сестра здравствене установе коефицијент 9,86;

6) шеста платна подгрупа

1. главна сестра организационе јединице коефицијент 8,69.

3. Трећа платна група

Члан 11.

За утврђивање плата запослених који не руководе основним, нити унутрашњим организационим јединицама, одређује се платни коефицијент, и то за:

- 1) високо образовање у петогодишњем, односно шестогодишњем трајању (супспецијалиста) 15,16 до 16,32;
- 2) високо образовање у петогодишњем, односно шестогодишњем трајању (специјалиста) 13,99 до 15,16;
- 3) високо образовање у петогодишњем, односно шестогодишњем трајању 10,44 до 11,61.

4. Четврта платна група

Члан 12.

За утврђивање плата запослених који не руководе основним, нити унутрашњим организационим јединицама, одређује се платни коефицијент, и то за:

- 1) високо образовање у четворогодишњем трајању 10,44 до 11,61;
- 2) високо образовање у трогодишњем трајању 10,34 до 11,50.

5. Пета платна група

Члан 13.

У пету платну групу разврставају се радници на пословима здравствене његе, бабинске његе и другим пословима који су у непосредној вези са пружањем здравствене заштите, а одређује се платни коефицијент како слиједи:

- 1) виша стручна спрема 7,47 до 8,11;
- 2) средња стручна спрема у четворогодишњем трајању 5,72 до 6,89.

6. Шеста платна група

Члан 14.

У шесту платну групу разврставају се радници на административним, техничким и другим пословима који нису у непосредној вези са пружањем здравствене заштите, а одређује се платни коефицијенти како слиједи:

- 1) виша стручна спрема 7,47 до 8,11;
- 2) средња стручна спрема у четворогодишњем трајању 5,72 до 6,89.

7. Седма платна група

Члан 15.

У седму платну групу разврстава се радник са висококвалификованим образовањем (КВБ), а платни коефицијент се одређује од 6,31 до 6,89.

8. Осма платна група

Члан 16.

У осму платну групу разврставају се:

- 1) радно мјесто квалификованог радника (КВ) 4,56;
- 2) средња стручна спрема (ССС) са најмање три године школовања 4,56.

9. Девета платна група

Члан 17.

У девету платну групу разврстава се полуквалификовани радник, а платни коефицијент је 3,98.

10. Десета платна група

Члан 18.

У десету платну групу разврстава се неквалификовани радник, а платни коефицијент је 3,80.

Члан 19.

(1) Трећа платна група из члана 11. тачка 1) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

- 1) први платни разред 15,16;
- 2) други платни разред 15,74;
- 3) трећи платни разред 16,32.

(2) Трећа платна група из члана 11. тачка 2) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	13,99;
2) други платни разред	14,58;
3) трећи платни разред	15,16.

(3) Трећа платна група из члана 11. тачка 3) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	10,44;
2) други платни разред	11,03;
3) трећи платни разред	11,61.

Члан 20.

(1) Четврта платна група из члана 12. тачка 1) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	10,44;
2) други платни разред	11,03;
3) трећи платни разред	11,61.

(2) Четврта платна група из члана 12. тачка 2) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	10,34;
2) други платни разред	10,92;
3) трећи платни разред	11,50.

Члан 21.

(1) Пета платна група из члана 13. тачка 1) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	7,47;
2) други платни разред	7,79;
3) трећи платни разред	8,11.

(2) Пета платна група из члана 13. тачка 2) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	5,72;
2) други платни разред	6,31;
3) трећи платни разред	6,89.

Члан 22.

(1) Шеста платна група из члана 14. тачка 1) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	7,47;
2) други платни разред	7,79;
3) трећи платни разред	8,11.

(2) Шеста платна група из члана 14. тачка 2) овог закона дијели се у три платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	5,72;
2) други платни разред	6,31;
3) трећи платни разред	6,89.

Члан 23.

Седма платна група из члана 15. овог закона дијели се у два платна разреда и за обрачун плата утврђују се сљедећи платни коефицијенти:

1) први платни разред	6,31;
2) други платни разред	6,89.

Члан 24.

Директор здравствене установе утврђује платну групу, подгрупу и платни разред за сваког запосленог уговором о раду.

Члан 25.

Ако је за радно мјесто прописан посебан услов, доктор наука или магистар наука или мастер, основна плата радника за то радно мјесто увећава се за доктора наука 10% и 5% за магистра наука, односно мастера.

Члан 26.

Уколико запослени ради са непуним радним временом, у складу са посебним законом или другим прописима, основна мјесечна плата одређује се сразмјерно времену проведеном на раду.

Члан 27.

Основна плата приправника са високом, вишом или средњом стручном спремом утврђује се у износу од 80% основне плате платне групе одговарајуће стручне спреме.

ГЛАВА III

НАКНАДА ПЛАТА И ДРУГА ПРИМАЊА ПО ОСНОВУ РАДА

Члан 28.

Приправност и дежурство у здравственој установи увођи се само у случају ако се редовним распоредом не може обезбиједити здравствена заштита у току од 24 часа.

Члан 29.

(1) Директор здравствене установе утврђује потребу за увођењем приправности.

(2) Накнада за приправност утврђује се тако да:

1) ако запослени у периоду приправности није обављао радне задатке, накнада за приправност износи до 1,5% основне плате за дан приправности,

2) ако је запослени у периоду приправности обављао радне задатке, накнада за приправност износи до 2,5% основне плате за дан приправности.

Члан 30.

(1) Накнада за дежурство у установама секундарног и терцијарног нивоа утврђује се тако да:

1) понедељком, уторком, сриједом и четвртком износи 5,0% од основне плате запосленог, а обрачунава се на сљедећи начин:

1. првих осам часова обрачунава се као редован рад,

2. других осам часова обрачунава се као редован рад, јер запослени одрађује сљедећи радни дан,

3. трећих осам часова дежурства (ноћних) обрачунава се у паушалном износу у висини од 5,0% од основне плате запосленог,

2) петком, суботом и недјељом накнада за дежурство износи 7,8% од основне плате запосленог, а обрачунава се на сљедећи начин:

1. првих осам часова обрачунава се као редован радни дан,

2. осталих шеснаест часова обрачунава се у паушалном износу 7,8% од основне плате запосленог,

3) празником накнада за дежурство износи 10,0% од основне плате запосленог, а обрачунава се на сљедећи начин:

1. првих осам часова обрачунава се као рад на празник,

2. осталих шеснаест часова обрачунава се у паушалном износу 10,0% од основне плате запосленог.

(2) Послије одрађеног дежурства суботом, запослени има право на један плаћени слободан дан, који може искористити у току наредне радне седмице.

(3) Послије одрађеног дежурства недјељом и празником, радник има право на слободан наредни радни дан.

Члан 31.

(1) Накнада за дежурство у примарној здравственој заштити износи 5,0% од основне плате запосленог.

(2) Уколико дежурство траје 12 часова, првих осам часова одрађује се за следећи радни дан, а накнада за следећа четири часа износи 5,0% од основне плате запосленог, ако наставља даље да ради.

(3) Ако запослени последије дежурства користи слободан дан, накнада за рад из става 2. овог члана износи 2,5% од основне плате запосленог.

Члан 32.

(1) Запослени који по налогу руководиоца раде дуже од пуног радног времена, за сваки сат прековременог радног времена имају право на један сат компензујућег радног времена.

(2) Вријеме из става 1. овог члана прерачунава се тромјесечно у слободне дане и сате који запослени треба да искористе најкасније у року од шест мјесеци.

Члан 33.

(1) Основна плата запослених увећава се за рад ноћу, за рад током републичких празника и других дана када се по закону не ради и у другим случајевима одређеним посебним колективним уговором.

(2) Висина увећања основне плате из става 1. овог члана одређује се посебним колективним уговором.

(3) Посебни колективни уговор закључује репрезентативни синдикат из члана 7. став 2. овог закона са надлежним министром, по овлашћењу Владе.

Члан 34.

(1) Запослени имају право на накнаду плате у пуном износу за:

- 1) вријеме коришћења годишњег одмора,
- 2) плаћеног одсуства,
- 3) републичких празника и других дана кад се по закону не ради,
- 4) привремене спријечености за рад због повреде на раду или професионалне болести,
- 5) за вријеме прекида рада због пропуста послодавца да предузме одговарајуће мјере заштите на раду утврђене законом којим се уређују радни односи и посебним колективним уговором.

(2) Запослени остварују право на накнаду плате за вријеме привремене спријечености за рад због болести, у складу са прописима из здравственог осигурања.

Члан 35.

(1) Запослени имају право на:

- 1) отпремнину при одласку у пензију и у случају ако се из економских, организационих и технолошких разлога укаже потреба за престанком рада запосленог,
- 2) накнаду трошкова превоза приликом доласка на посао и повратка са посла,
- 3) накнаду за путне трошкове службених путовања у складу са важећим прописима,
- 4) јубиларну награду,
- 5) новчану накнаду приликом рођења дјетета,
- 6) новчану помоћ породици у случају смрти радника,
- 7) новчану помоћ у случају смрти члана уже породице,
- 8) накнаду по основу обављања функције председника или повјереника репрезентативне синдикалне организације.

(2) Висина накнаде из става 1. овог члана одређује се посебним колективним уговором.

Члан 36.

(1) Здравствене установе су дужне да извјештавају Министарство здравља и социјалне заштите о подацима о обрачунатим и исплаћеним платама.

(2) Здравствене установе су дужне да извјештаје из става 1. овога члана достављају до 20. у мјесецу за претходни мјесец.

(3) Министар здравља и социјалне заштите доноси правилник о садржају и начину извјештавања здравствених установа из става 1. овог члана.

ГЛАВА IV

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

(1) Министар здравља и социјалне заштите ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилник из члана 36. став 3. овог закона.

(2) У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона ускладиће се са законом сви подзаконски акти којима су уређени обрачун и исплата плата и других личних примања запослених у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Члан 38.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 66/18).

Члан 39.

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-412/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

907

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о измјенама Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о измјенама Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1845/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 66/18, 36/19 и 105/19) члан 10. мијења се и гласи:

"Коефицијенти за обрачун основне плате из члана 5. став 2. овог закона за полицијске службенике, у зависности од послова и задатака које обављају, износе:

I платна група

1. директор полиције

BCC 33,60

II платна група			X платна група		
2. замјеник директора полиције	BCC	31,90	34. помоћник начелника полицијске управе I категорије	BCC	21,85
III платна група			35. замјеник начелника полицијске управе III категорије	BCC	
3. начелник Управе полиције	BCC		XI платна група		
4. начелник Управе криминалистичке полиције	BCC		36. помоћник команданта Жандармерије	BCC	21,0
5. начелник Управе за организовани и тешки криминалитет	BCC		37. начелник сектора у полицијској управи I категорије	BCC	
6. начелник Управе за борбу против тероризма и екстремизма	BCC	30,15	38. помоћник начелника полицијске управе II категорије	BCC	
7. начелник Управе за обезбјеђење личности и објеката	BCC		XII платна група		
8. начелник Управе за полицијску подршку	BCC		39. начелник дежурног оперативног центра	BCC	
IV платна група			40. начелник одјељења у МУП-у у сједишту	BCC	
9. командант Специјалне антитерористичке јединице	BCC		41. главни инспектор у МУП-у у сједишту	BCC	
10. начелник Управе за полицијску обуку	BCC	29	42. начелник сектора у полицијској управи II категорије	BCC	20,45
11. начелник Службе за заштиту интегритета и законитости у раду	BCC		43. командир тима у Специјалној антитерористичкој јединици	BCC	
V платна група			44. командир тима у Центру за обуку	BCC	
12. начелник Центра за обуку	BCC		45. начелник одјељења у полицијској управи III категорије	BCC	
13. начелник полицијске управе I категорије	BCC	28	XIII платна група		
14. командант Жандармерије	BCC		46. инспектор у Специјалној антитерористичкој јединици	BCC	
VI платна група			47. инспектор специјалиста – I пратилац личности	BCC	19
15. замјеник начелника Управе полиције	BCC		48. инспектор у Центру за обуку	BCC	
16. замјеник начелника Управе криминалистичке полиције	BCC		XIV платна група		
17. замјеник начелника Управе за организовани и тешки криминалитет	BCC		49. шеф одсека у МУП-у у сједишту	BCC	
18. замјеник начелника Управе за борбу против тероризма и екстремизма	BCC	26,80	50. руководилац лабораторије у Криминалистичко-техничком центру	BCC	
19. замјеник начелника Управе за обезбјеђење личности и објеката	BCC		51. начелник одјељења у полицијској управи	BCC	18,50
20. замјеник начелника Управе за полицијску подршку	BCC		52. руководилац тима у МУП-у у сједишту	BCC	
21. начелник полицијске управе II категорије	BCC		XV платна група		
VII платна група			53. командир Јединице жандармерије	BCC	18,20
22. замјеник начелника Управе за полицијску обуку	BCC		XVI платна група		
23. замјеник команданта Специјалне антитерористичке јединице	BCC	25,60	54. предсједник првостепене дисциплинске комисије	BCC	17,90
24. начелник полицијске управе III категорије	BCC		XVII платна група		
VIII платна група			55. инспектор у МУП-у у сједишту	BCC	
25. предсједник Полицијског одбора	BCC		56. инспектор специјалиста – II пратилац личности	BCC	
26. члан Полицијског одбора	BCC		57. инспектор – I пратилац личности директора полиције	BCC	
27. стручни савјетник	BCC		58. командир полицијске станице I и II категорије	BCC	17,30
28. замјеник начелника Центра за обуку	BCC	24,30	59. командир Полицијске станице за интервенције	BCC	
29. замјеник начелника полицијске управе I категорије	BCC		60. вјештак за криминалистичко-техничка испитивања	BCC	
30. замјеник команданта Жандармерије	BCC		61. замјеник командира Јединице жандармерије	BCC	
IX платна група			XVIII платна група		
31. начелник јединице у МУП-у у сједишту	BCC		62. командир полицијске станице III и IV категорије	BCC	16,85
32. помоћник команданта Специјалне антитерористичке јединице	BCC	23,05	XIX платна група		
33. замјеник начелника полицијске управе II категорије	BCC		63. замјеник командира полицијске станице I и II категорије	BCC	

64. руководилац смјене у дежурном оперативном центру	BCC		XXXIV платна група		
65. руководилац оперативног дежурства у полицијској управи	BCC		93. полицајац – руковалац МТС – везиста у Јединици жандармерије	ССС	12,30
66. инспектор у сектору полиције у полицијској управи	BCC	16,65	94. криминалистички техничар у полицијској управи и полицијској станици	ССС	
67. замјеник командира Полицијске станице за интервенције	BCC		XXXV платна група		
68. шеф одсјека у полицијској управи	BCC		95. криминалистички техничар – фотограф у Криминалистичко-техничком центру	ССС	
XX платна група			96. криминалистички техничар – лаборант у Криминалистичко-техничком центру	ССС	
69. замјеник командира полицијске станице III и IV категорије	BCC	16	97. полицајац за обезбјеђење Специјалне антитерористичке јединице – дежурни полицајац	ССС	
XXI платна група			98. криминалистички полицајац у полицијској управи и полицијској станици	ССС	11,80
70. вођа групе у Специјалној антитерористичкој јединици	VШС	17,25	99. полицајац – ПДЗ техничар у МУП-у у сједишту и полицијској управи	ССС	
XXII платна група			100. шеф смјене у полицијској станици	ССС	
71. инспектор – I пратилац личности	BCC		101. вођа сектора у полицијској станици	ССС	
72. инспектор у полицијској управи у сједишту	BCC	15,45	102. вођа саобраћајног сектора у полицијској станици	ССС	
XXIII платна група			103. полицајац у МУП-у у сједишту	ССС	
73. шеф смјене оперативног дежурства у полицијској управи	BCC		104. полицајац у полицијској станици за интервенције	ССС	
74. инспектор у полицијској станици	BCC	14,80	XXXVI платна група		
75. помоћник командира полицијске станице I категорије у полицијској управи I категорије	BCC		105. полицајац у полицијској управи и полицијској станици	ССС	11,25.”.
XXIV платна група					
76. полицајац специјалиста у Специјалној антитерористичкој јединици	ССС	15	Члан 2.		
XXV платна група			Члан 11. мијења се и гласи:		
77. помоћник командира Јединице жандармерије	VШС	14,70	“Коефицијенти за обрачун основне плате из члана 5. став 2. овог закона за државне службенике, у зависности од послова и задатака које обављају, износе:		
XXVI платна група			I платна група		
78. оперативни дежурни у дежурном оперативном центру	VШС	14,10	1. начелник Службе министра	BCC	29
79. инспектор у МУП-у у сједишту	VШС		2. начелник управе	BCC	
XXVII платна група			II платна група		
80. полицајац специјалиста за заштиту личности	ССС	13,80	3. замјеник начелника управе	BCC	25,60
XXVIII платна група			III платна група		
81. помоћник командира у полицијској станици	VШС		4. стручни савјетник	BCC	24,30
82. инспектор – II пратилац личности	VШС	13,80	IV платна група		
83. командир станичног одјељења полиције	VШС		5. начелник Јединице	BCC	23,05
84. вођа сектора I категорије	VШС		V платна група		
XXIX платна група			6. начелник одјељења у МУП-у у сједишту	BCC	19,80
85. вођа тима у Јединици жандармерије	ССС	13,55	VI платна група		
86. вођа групе у Јединици жандармерије	ССС		7. руководилац одсјека у МУП-у у сједишту	BCC	
XXX платна група			8. виши стручни сарадник – главни инжењер у МУП-у у сједишту	BCC	
87. шеф смјене у полицијској станици и јединици полиције	VШС	13,45	9. виши стручни сарадник – координатор у МУП-у у сједишту	BCC	17,90
88. оперативни дежурни у полицијској управи	VШС		10. инспектор – координатор у МУП-у у сједишту	BCC	
XXXI платна група			11. начелник одјељења у полицијској управи I и II категорије	BCC	
89. полицајац у Јединици жандармерије	ССС		VII платна група		
90. криминалистички полицајац у Јединици за посебне послове	ССС	13,45	12. начелник одјељења у полицијској управи III категорије	BCC	17,30
XXXII платна група			VIII платна група		
91. инспектор у полицијској управи у сједишту и полицијској станици	VШС	13,20	13. руководилац одсјека у полицијској управи	BCC	
XXXIII платна група					
92. криминалистички полицајац у МУП-у у сједишту	ССС	12,95			

14. виши стручни сарадник – главни инжењер у полицијској управи	ВСС		8. виши стручни сарадник у МУП-у у сједишту	ВСС	
15. руководилац писарнице и архиве у полицијској управи	ВСС		9. психолог	ВСС	16
16. руководилац одсјека у полицијској станици	ВСС	16,65	10. пилот хеликоптера	ВСС	
17. руководилац групе и послови оружја у полицијској станици	ВСС		11. главни инжењер за ваздухопловну технику	ВСС	
18. руководилац групе и послови путних исправа и оружја у полицијској станици	ВСС		VI платна група		
IX платна група			12. преводилац	ВСС	15,40
19. инспектор у МУП-у у сједишту	ВСС		VII платна група		
20. виши стручни сарадник у МУП-у у сједишту	ВСС	16	13. библиотекар	ВСС	14,20
X платна група			14. лектор	ВСС	
21. виши стручни сарадник у полицијској управи	ВСС	14,80	VIII платна група		
XI платна група			15. секретар – координатор министра	ССС	11,35
22. стручни сарадник за послове путних исправа и оружја – руководилац у полицијској станици	ВШС	12,60	IX платна група		
XII платна група			16. радно мјесто са ВКВ стручном спремом	ВКВ	9,15
23. стручни сарадник у МУП-у у сједишту	ВШС	12	X платна група		
XIII платна група			17. стручни сарадник у МУП-у у сједишту	ССС	
24. стручни сарадник – руководилац у полицијској управи	ВШС	11,25	18. медицински техничар	ССС	
25. стручни сарадник у полицијској управи	ВШС		19. технички секретар у МУП-у у сједишту	ССС	8,85
XIV платна група			20. технички секретар у полицијској управи у сједишту	ССС	
26. стручни сарадник – техничар	ССС	9,70	21. ваздухопловни техничар	ССС	
XV платна група			XI платна група		
27. стручни сарадник за депешни систем и техничку подршку	ССС	9,45	22. технички секретар у полицијској станици	ССС	
XVI платна група			23. магацинер	ССС	8,10
28. стручни сарадник у МУП-у у сједишту	ССС		24. благајник	ССС	
29. стручни сарадник за издавање личних докумената и регистрацију моторних возила	ССС	8,85	XII платна група		
XVII платна група			25. дактилограф	ССС	
30. стручни сарадник у полицијској управи	ССС	8,10.”.	26. помоћни радник	ССС	7,50
			27. радник на одржавању	ССС	
			XIII платна група		
			28. радно мјесто са КВ стручном спремом	КВ	6,85
			XIV платна група		
			29. радно мјесто са НСС	НСС	5,70.”.

Члан 3.

Члан 12. мијења се и гласи:

“Коефицијенти за обрачун основне плате из члана 5. став 2. овог закона за намјештенике, у зависности од послова и задатака које обављају, износе:

I платна група					
1. шеф Кабинета министра	ВСС	25,60			
II платна група					
2. савјетник министра	ВСС	24,30			
3. начелник Хеликоптерске јединице	ВСС				
III платна група					
4. шеф Бироа за представке грађана	ВСС	20,45			
5. начелник одјељења у Хеликоптерској јединици	ВСС				
IV платна група					
6. члан Бироа за представке грађана	ВСС	17,30			
V платна група					
7. наставник у Полицијској академији	ВСС				

Члан 4.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-422/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

908

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА
О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУЦИЈАМА
ПРАВОСУЂА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Проглашавам Закон о измјенама Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на

Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о измјенама Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1844/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУЦИЈАМА ПРАВОСУЂА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 66/18, 54/19 и 105/19) члан 11. мијења се и гласи:

"Плате запослених у судовима Републике Српске (у даљем тексту: судови) разврставају се у платне групе и одређују им се сљедећи коефицијенти за обрачун основне плате:

- 1) прва платна група:
 1. секретар суда - висока стручна спрема: 20,50;
 2. судски администратор у суду са 60 или више судија - висока стручна спрема: 20,50;
 3. руководиоца унутрашње организационе јединице - висока стручна спрема: 16,95;
 4. шеф рачуноводства - висока стручна спрема: 16,95;
 5. виши стручни сарадник у Врховном суду: 19,35;
 6. виши стручни сарадник у окружном суду и Вишем привредном суду: 16,95;
 7. стручни сарадник у основном и Окружном привредном суду: 15,75;
 8. стручни савјетник у основном суду: 15,75;
 9. стручни савјетник у окружном суду: 15,75;
 10. референт са високом стручном спремом: 15,75;
- 2) друга платна група:
 1. референт са вишом стручном спремом: 11,30;
- 3) трећа платна група:
 1. референт са средњом стручном спремом: 8,96;
- 4) четврта платна група:
 1. висококвалификовани радник: 7,66;
 2. квалификовани радник: 6,61;
 3. неквалификовани радник: 5,96."

Члан 2.

Члан 13. мијења се и гласи:

"Плате запослених у јавним тужилаштвима Републике Српске (у даљем тексту: јавно тужилаштво) разврставају се у платне групе и одређују им се сљедећи коефицијенти за обрачун основне плате:

- 1) прва платна група:
 1. секретар јавног тужилаштва - висока стручна спрема: 20,50;
 2. руководиоца унутрашње организационе јединице - висока стручна спрема: 16,95;
 3. шеф рачуноводства - висока стручна спрема: 16,95;
 4. стручни сарадник у Републичком јавном и окружном јавном тужилаштву: 19,35;
 5. стручни савјетник у окружном јавном тужилаштву: 15,75;
 6. референт са високом стручном спремом: 15,75;
- 2) друга платна група:
 1. шеф тужилачких истражилаца: 22,45;

2. тужилачки истражилац: 20,50;
- 3) трећа платна група:
 1. референт са вишом стручном спремом: 11,30;
- 4) четврта платна група:
 1. референт са средњом стручном спремом: 8,96;
- 5) пета платна група:
 1. висококвалификовани радник: 7,66;
 2. квалификовани радник: 6,61;
 3. неквалификовани радник: 5,96."

Члан 3.

Члан 15. мијења се и гласи:

"Плате запослених у Правобранилаштву Републике Српске (у даљем тексту: Правобранилаштво) разврставају се у платне групе и одређују им се сљедећи коефицијенти за обрачун основне плате:

- 1) прва платна група:
 1. правобранилац Републике Српске: 30,29;
 2. замјеник правобраниоца Републике Српске: 26,00;
 3. помоћник правобраниоца Републике Српске: 21,30;
 4. начелник одјељења: 19,35;
 5. секретар Правобранилаштва: 18,10;
 6. руководиоца одсјека: 16,95;
 7. шеф рачуноводства, шеф писарнице и интерни ревизор: 16,95;
 8. стручни сарадник са високом стручном спремом: 15,75;
- 2) друга платна група:
 1. сарадник са вишом стручном спремом: 11,30;
- 3) трећа платна група:
 1. сарадник са средњом стручном спремом: 8,96;
- 4) четврта платна група:
 1. послови висококвалификованог радника: 7,66;
 2. послови квалификованог радника: 6,61;
 3. послови неквалификованог радника: 5,96."

Члан 4.

Члан 17. мијења се и гласи:

"Коефицијенти за обрачун основне плате директора, замјеника и помоћника у Установама за извршење кривичних и прекршајних санкција (у даљем тексту: Установа) износе:

- 1) директор Установе: 29,20;
- 2) замјеник директора Установе: 27,15;
- 3) помоћник директора Установе: 21,30."

Члан 5.

Члан 18. мијења се и гласи:

"Коефицијенти за обрачун основне плате полицајаца у Установама, у зависности од послова и задатака које обављају, износе:

- 1) замјеник помоћника директора за службу обезбјеђења: 18,10;
- 2) начелник полиције: 15,75;
- 3) наредник полиције I класе: 14,60;
- 4) наредник полиције: 13,50;
- 5) старији полицајац I класе: 12,80;
- 6) старији полицајац: 12,70;
- 7) полицајац I класе: 11,60;
- 8) полицајац: 11,10."

Члан 6.

Члан 19. мијења се и гласи:

"Плате осталих запослених разврставају се у платне групе и одређују им се сљедећи коефицијенти за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. руководиоци унутрашњих организационих јединица: 18,50;

2. шеф рачуноводства: 16,95;

3. шефови одјељења и васпитачи васпитних колектива: 16,35;

4. виши стручни сарадник са високом стручном спремом: 15,75;

2) друга платна група:

1. виши стручни сарадник са вишом стручном спремом: 11,30;

3) трећа платна група:

1. стручни сарадник са средњом стручном спремом: 8,96;

2. инструктор: 8,96;

4) четврта платна група:

1. послови висококвалификованог радника: 7,66;

2. послови квалификованог радника: 6,61;

3. послови неквалификованог радника: 5,96.”.

Члан 7.

Члан 22. мијења се и гласи:

“За плате запослених у Судској полицији Републике Српске (у даљем тексту: Судска полиција) одређују се следећи коефицијенти за обрачун основне плате:

1) директор Судске полиције: 27,15;

2) инспектор Судске полиције: 22,45;

3) начелник окружног центра Судске полиције: 19,35;

4) замјеник начелника окружног центра Судске полиције: 16,95;

5) помоћник начелника окружног центра Судске полиције: 14,60;

6) командир интервентне јединице Судске полиције: 14,60;

7) помоћник командира интервентне јединице Судске полиције: 13,35;

8) виши наредник Судске полиције: 12,80;

9) наредник Судске полиције: 12,70;

10) виши полицајац Судске полиције: 11,60;

11) судски полицајац: 11,10;

12) референт са средњом стручном спремом: 8,96.”.

Члан 8.

Члан 23. мијења се и гласи:

“За плате запослених у Центру за едукацију судија и јавних тужилаца Републике Српске (у даљем тексту: Центар) одређују се следећи коефицијенти за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. директор Центра: 29,20;

2. помоћник директора: 24,80;

3. начелник одјељења: 19,35;

4. виши стручни сарадник са високом стручном спремом: 15,75;

2) друга платна група:

1. виши стручни сарадник са вишом стручном спремом: 11,30;

3) трећа платна група:

1. стручни сарадник са средњом стручном спремом: 8,96;

4) четврта платна група:

1. послови висококвалификованог радника: 7,66;

2. послови квалификованог радника: 6,61;

3. послови неквалификованог радника: 5,96.”.

Члан 9.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-420/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

909

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА И ЋАЧКИМ ДОМОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Проглашавам Закон о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1842/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА И ЋАЧКИМ ДОМОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 1.

У Закону о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 11/19 и 105/19) члан 9. мијења се и гласи:

“Запослени у основној школи разврставају се у платне групе и платне подгрупе са следећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. прва платна подгрупа:

- директор основне школе која има више од 800 ученика (висока стручна спрема) 16,95;

- директор основне школе која има више од 800 ученика (виша стручна спрема)..... 15,10;

2. друга платна подгрупа:

- директор основне школе која има од 401 до 800 ученика (висока стручна спрема) 16,30;

- директор основне школе која има од 401 до 800 ученика (виша стручна спрема) 14,50;

3. трећа платна подгрупа:

- директор основне школе која има до 400 ученика (висока стручна спрема) 15,65;

- директор основне школе која има до 400 ученика (виша стручна спрема)..... 13,90;

2) друга платна група:

1. прва платна подгрупа:

- помоћник директора (висока стручна спрема)..... 13,70;

2. друга платна подгрупа:

- стручни сарадници: педагог, психолог, логопед, дефектолог, социјални радник (висока стручна спрема) 13,20;

3. трећа платна подгрупа:	- наставник, библиотекар, секретар, рачуновођа (висока стручна спрема)..... 12,60;
4. четврта платна подгрупа:	- водитељ продуженог боравка, водитељ јутарњег чувања (висока стручна спрема) 12,25;
3) трећа платна група:	
1. прва платна подгрупа:	- помоћник директора (виша стручна спрема) 11,35;
2. друга платна подгрупа:	- наставник, учитељ (са завршеном учитељском школом и стручни учитељ музичке и ликовне културе), (виша стручна спрема) 11,60;
3. трећа платна подгрупа:	- водитељ продуженог боравка, водитељ јутарњег чувања, библиотекар, секретар, рачуновођа (виша стручна спрема)..... 10,15;
4) четврта платна група:	
1. прва платна подгрупа:	- библиотекар, секретар, рачуновођа, наставник (који нема завршену учитељску школу), (средња стручна спрема) 8,95;
2. друга платна подгрупа:	- административно-финансијски радник, књижничар (средња стручна спрема) 8,25;
3. трећа платна подгрупа:	- домар, возач, ложач (висококвалификовани радник или средња стручна спрема) 7,65;
5) пета платна група:	
1. прва платна подгрупа:	- домар, ложач (квалификовани радник) 6,50;
2. друга платна подгрупа:	- ноћни чувар, чистачица, ложач (завршена основна школа или неквалификовани радник) 5,80.”.

Члан 2.

Члан 10. мијења се и гласи:

“Запослени у средњој школи разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. прва платна подгрупа:

- директор средње школе која има више од 800 ученика (висока стручна спрема)..... 16,95;

2. друга платна подгрупа:

- директор средње школе која има од 401 до 800 ученика (висока стручна спрема)..... 16,30;

3. трећа платна подгрупа:

- директор средње школе која има до 400 ученика (висока стручна спрема)..... 15,65;

2) друга платна група:

1. прва платна подгрупа:

- помоћник директора (висока стручна спрема)..... 13,70;

2. друга платна подгрупа:

- наставник средње школе, стручни сарадници: педагог, психолог, социјални радник, логопед, дефектолог (висока стручна спрема)..... 13,20;

3. трећа платна подгрупа:

- библиотекар, секретар, рачуновођа, координатор праксе ван школе (висока стручна спрема) 12,60;

3) трећа платна група:

1. прва платна подгрупа:

- наставник практичне наставе (виша стручна спрема) 11,60;

2. друга платна подгрупа:

- библиотекар, секретар, рачуновођа, координатор праксе ван школе (виша стручна спрема) 10,15;

4) четврта платна група:

1. прва платна подгрупа:

- наставник практичне наставе (висококвалификовани радник) 10,00;

- координатор праксе ван школе (висококвалификовани радник) 9,25;

2. друга платна подгрупа:

- наставник практичне наставе (средња стручна спрема) 9,65;

- библиотекар, секретар, рачуновођа, координатор праксе ван школе (средња стручна спрема) 8,95;

3. трећа платна подгрупа:

- књижничар, оператер, административни радник, финансијски радник (средња стручна спрема) 8,25;

- лаборант, сарадник у настави (висококвалификовани радник или средња стручна спрема) 8,25;

5) пета платна група:

1. прва платна подгрупа:

- економ, домар, ложач (висококвалификовани радник или средња стручна спрема)..... 7,65;

2. друга платна подгрупа:

- домар, ложач (квалификовани радник) 6,50;

3. трећа платна подгрупа:

- ноћни чувар, чистачица (завршена основна школа или неквалификовани радник) 5,80.”.

Члан 3.

Члан 11. мијења се и гласи:

“Запослени у ђачким домовима разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. директор ђачког дома (висока стручна спрема) 15,65;

2) друга платна група:

1. прва платна подгрупа:

- васпитач, педагог, психолог, логопед (висока стручна спрема) 13,20;

2. друга платна подгрупа:

- библиотекар, секретар, рачуновођа (висока стручна спрема) 12,60;

3) трећа платна група:

1. прва платна подгрупа:

- васпитач, библиотекар, секретар, рачуновођа, референт за смјештај у ђачком дому (виша стручна спрема) 10,15;

2. друга платна подгрупа:

- васпитач, библиотекар, секретар, рачуновођа (средња стручна спрема)..... 8,95;

3. трећа платна подгрупа:

- оператер, административни радник, медицинска сестра, књиговођа, благајник, шеф кухиње (средња стручна спрема)..... 8,25;

4) четврта платна група:

1. прва платна подгрупа:

- економ, домар, кувар, ложач централног гријања (висококвалификовани радник или средња стручна спрема) 7,65;

2. друга платна подгрупа:

- домар, ложач централног гријања, кувар (квалификовани радник) 6,50;

3. трећа платна подгрупа:

- портир, вешарица, помоћни кувар (полуквалификовани радник) 6,40;

4. четврта платна подгрупа:

- ноћни чувар, чистачица (завршена основна школа или неквалификовани радник) 5,80.”

Члан 4.

Члан 12. мијења се и гласи:

“Запослени у основним школама за дјецу са сметњама у развоју, основним музичким и балетским школама и средњим школама за ученике са посебним потребама и умјетничким школама разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. прва платна подгрупа:

- директор умјетничке школе која има више од 400 ученика (висока стручна спрема) 16,30;

- директор умјетничке школе која има више од 400 ученика (виша стручна спрема) 14,50;

- директор основне школе за дјецу са сметњама у развоју и средње школе за ученике са посебним потребама која има више од 100 ученика (висока стручна спрема) 16,30;

- директор основне школе за дјецу са сметњама у развоју и средње школе за ученике са посебним потребама која има више од 100 ученика (виша стручна спрема) 4,50;

2. друга платна подгрупа:

- директор умјетничке школе која има до 400 ученика (висока стручна спрема) 15,65;

- директор умјетничке школе која има до 400 ученика (виша стручна спрема) 13,90;

- директор основне школе за дјецу са сметњама у развоју и средње школе за ученике са посебним потребама која има до 100 ученика (висока стручна спрема) 15,65;

- директор основне школе за дјецу са сметњама у развоју и средње школе за ученике са посебним потребама која има до 100 ученика (виша стручна спрема) 13,90;

2) друга платна група:

1. прва платна подгрупа:

- педагог, психолог, социјални радник, логопед, дефектолог, физиотерапеут, редукатор психомоторике, педагошки СИ терапеут (стручни сарадници), (висока стручна спрема) 13,20;

2. друга платна подгрупа:

- наставник средње школе (висока стручна спрема) 13,20;

- наставник основне школе, библиотекар, секретар, рачуновођа (висока стручна спрема) 12,60;

3. трећа платна подгрупа:

- водитељ продуженог боравка (висока стручна спрема) 12,25;

3) трећа платна група:

1. прва платна подгрупа:

- наставник, учитељ са завршеном учитељском школом и стручни учитељ музичке и ликовне културе (виша стручна спрема) 11,60;

- медицинска сестра (виша стручна спрема) 10,75;

2. друга платна подгрупа:

- водитељ продуженог боравка, библиотекар, секретар, рачуновођа (виша стручна спрема) 10,15;

3. трећа платна подгрупа:

- библиотекар, секретар, рачуновођа (средња стручна спрема) 8,95;

4. четврта платна подгрупа:

- оператер, административни радник, медицинска сестра, књиговођа, благајник (средња стручна спрема) 8,25;

4) четврта платна група:

1. прва платна подгрупа:

- економ, домар, кувар, ложач централног гријања, возач (висококвалификовани радник или средња стручна спрема) 7,65;

2. друга платна подгрупа:

- домар, ложач централног гријања, кувар, возач (квалификовани радник) 6,50;

3. трећа платна подгрупа:

- портир, вешарица (полуквалификовани радник) 6,40;

4. четврта платна подгрупа:

- ноћни чувар, чистачица (завршена основна школа или неквалификовани радник) 5,80.”

Члан 5.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-416/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

910

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА
О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ
ОБРАЗОВАЊА И СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Проглашавам Закон о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1841/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

**О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У
ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА И СТУДЕНТСКОГ
СТАНДАРДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Члан 1.

У Закону о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 11/19 и 105/19) члан 9. мијења се и гласи:

“Запослени у јавним високошколским установама разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:

1. прва платна подгрупа:

- ректор универзитета 33,90;

2. друга платна подгрупа:

- декан, директор високе школе, проректор, редовни професор, финансијски директор, генерални секретар... 28,10;

3. трећа платна подгрупа:

- продекан 25,60;

2) друга платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- ванредни професор	23,15;
2. друга платна подгрупа:	
- доцент, професор високе школе, руководилац јединице за интерну ревизију	21,05;
3) трећа платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- наставник страног језика и вјештина, предавач високе школе, шеф рачуноводства универзитета, шеф службе универзитета, лектор	18,40;
2. друга платна подгрупа:	
- виши асистент	17,15;
3. трећа платна подгрупа:	
- секретар организационе јединице	16,65;
4. четврта платна подгрупа:	
- асистент, предавач страног језика на институту	15,90;
4) четврта платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- виши стручни сарадник, интерни ревизор, управник универзитетске спортске дворане, руководилац центра у организационој јединици, шеф студентске службе, шеф библиотеке, координатор у ректорату	14,60;
2. друга платна подгрупа:	
- библиотекар, стручни сарадник, стручни/умјетнички сарадник у настави, информатичар, референт за опште послове, референт за студентска питања, мрежни администратор, виши лаборант, пројект-менаџер, систем-инжењер (висока стручна спрема)	12,60;
3. трећа платна подгрупа:	
- сложенији економско-финансијски послови, административно-технички послови, референт за опште послове, референт за студентска питања, референт за књиговодствене послове, библиотекар, технички секретар у кабинету ректора, виши књижничар, технички секретар у организационој јединици (виша стручна спрема)	10,15;
5) пета платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- технички секретар у организационој јединици, лаборант-техничар, технички сарадник за припрему наставе, оператер у лабораторији (висококвалификовани радник или средња стручна спрема)	8,95;
2. друга платна подгрупа:	
- финансијско-рачуноводствени послови, књиговођа, оператер на рачунару, референт за опште послове, референт за студентска питања, књижничар, технички секретар у организационој јединици, виши књижничар, референт за оперативни рад дворане, референт за књиговодствене послове, административни радник (висококвалификовани радник или средња стручна спрема)	8,10;
3. трећа платна подгрупа:	
- возач, кућни мајстор, ложач, радник на централу, гардеробер-економ, домаћица-рецепционер (висококвалификовани радник или средња стручна спрема)	7,50;
6) шеста платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- ложач, возач, кућни мајстор, радник на централу, баштован (средња стручна спрема или квалификовани радник) ..	6,50;
2. друга платна подгрупа:	
- чистачица, чувар, портир, курир, баштован (завршена основна школа или неквалификовани радник)	5,80.”.

Члан 2.

Члан 10. мијења се и гласи:

“Запослени у јавним установама студентског стандарда разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

1) прва платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- директор студентског центра	17,15;
2. друга платна подгрупа:	
- директор студентског дома	15,90;
2) друга платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- помоћник директора - управник дома (висока стручна спрема)	13,70;
2. друга платна подгрупа:	
- секретар, рачуновођа, библиотекар, координатор за смјештај, исхрану, набавку и спорт и информатичар у студентском дому (висока стручна спрема)	12,60;
3) трећа платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- библиотекар, секретар, рачуновођа, координатор за смјештај, исхрану, набавку и спорт у студентском дому (виша стручна спрема)	10,15;
2. друга платна подгрупа:	
- библиотекар, секретар, рачуновођа (средња стручна спрема)	8,95;
3. трећа платна подгрупа:	
- књиговођа, благајник, оператер, административни радник, шеф кухиње, референт за смјештај, исхрану и набавку, медицинска сестра у студентском дому (средња стручна спрема)	8,10;
4) четврта платна група:	
1. прва платна подгрупа:	
- економ, домар, кувар, ложач централног гријања (висококвалификовани радник или средња стручна спрема)	7,50;
2. друга платна подгрупа:	
- домар, ложач централног гријања, кувар, сервирка (квалификовани радник или средња стручна спрема)	6,50;
3. трећа платна подгрупа:	
- портир, вешерка, сервирка, помоћни кувар и помоћно особље (полуквалификовани радник)	6,40;
4. четврта платна подгрупа:	
- ноћни чувар, чистачица и курир (завршена основна школа или неквалификовани радник)	5,80.”.

Члан 3.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-414/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

911

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), д о н о с и м

У К А З

**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА
О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Проглашавам Закон о измјени Закона о платама запослених у области културе Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да

усвојеним Законом о измјени Закона о платама запослених у области културе Републике Српске није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1843/21
27. маја 2021. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

У Закону о платама запослених у области културе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 11/19 и 105/19) члан 9. мијења се и гласи:

"Запослени у установама културе разврставају се у платне групе и платне подгрупе са сљедећим платним коефицијентима за обрачун основне плате:

- 1) прва платна група:
 1. прва платна подгрупа:
 - директор установе републичког нивоа (висока стручна спрема)..... 19,50;
 - 2. друга платна подгрупа:
 - директор установе матичног нивоа (висока стручна спрема)..... 16,95;
 - 3. трећа платна подгрупа:
 - директор установе нивоа јединице локалне самоуправе (висока стручна спрема) 14,35;
 - 2) друга платна група:
 1. прва платна подгрупа:
 - глумац првак (висока стручна спрема) 17,10;
 - 2. друга платна подгрупа:
 - музејски савјетник, музејски педагог - савјетник, документариста савјетник, информатичар савјетник, конзерватор-рестауратор савјетник, библиотекар савјетник, библиограф савјетник, археограф савјетник, информатор савјетник, документариста савјетник, умјетнички директор, технички директор (висока стручна спрема)..... 15,80;
 - 3. трећа платна подгрупа:
 - виши кустос, виши библиотекар, виши библиограф, виши археограф, виши информатор, виши конзерватор, виши информатичар, виши музејски педагог, виши документариста и виши конзерватор - рестауратор (висока стручна спрема)..... 14,50;
 - 4. четврта платна подгрупа:
 - послови стручних сарадника, конзерватор, рестауратор-конзерватор, драматург, глумац, историчар умјетности, етнолог, археолог, архивиста, кустос, кустос-педагог, зоолог, библиотекар, графички дизајнер, сценограф, костимограф, камерман, технолог, монтажер, продуцент, редитељ, лектор, музејски педагог, библиограф, археограф, документариста, аудио-видео дизајнер, вајар, биолог, информатичар, информатор, менаџер за односе са јавношћу, маркетинг менаџер, умјетнички фотограф (висока стручна спрема) ... 13,20;
 - 5. пета платна подгрупа:
 - секретар установе, шеф рачуноводства (висока стручна спрема) 12,60;
 - 3) трећа платна група:
 1. прва платна подгрупа:
 - виши препаратор, виши музејски техничар, виши књижник, глумац, суфлер, инспекцијент, пропагандиста (виша стручна спрема) 10,75;

2. друга платна подгрупа:
 - секретар, шеф рачуноводства, књиговођа, организатор финансијских и благајничких послова, референт финансијских послова и наплате (виша стручна спрема) 10,15;
 - 4) четврта платна група:
 1. конзерватор, столар, моделар, фотограф, тон-мајстор, мајстор свјетла, мајстор сцене, електроинсталатер, декоратер, тапетар, референт противпожарне заштите, бравар (висококвалификовани радник)..... 8,95;
 - 5) пета платна група:
 1. прва платна подгрупа:
 - музејски техничар, препаратор, књижник, књиговезац, архивски техничар, шминкер-маскер, декоратер, суфлер-инспекцијент, лаборант, аниматор, гардеробер-магационер, организатор, секретар, шеф рачуноводства, глумац, фотограф, каширер (средња стручна спрема) 8,95;
 - 2. друга платна подгрупа:
 - књиговођа, финансијски књиговођа, благајник, референт за обрачун плата, административно-технички секретар, референт за финансијске послове, билетар (средња стручна спрема)..... 8,10;
 - 6) шеста платна група:
 1. прва платна подгрупа:
 - послови заштите књижног фонда, каниста, спикер, расвјетљивач, реквизитер, бински радник, кројач, референт набавке и продаје, возач, курир, дактилограф, технички послови, домар, економ, референт противпожарне заштите (квалификовани радник) 6,50;
 - 2. друга платна подгрупа:
 - хигијеничар, портир, ноћни чувар, спремачица сцене, телефониста централе (завршена основна школа или неквалификовани радник) 5,80."

Члан 2.

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јуна 2021. године.

Број: 02/1-021-418/21
25. маја 2021. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

912

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА

Проглашавам Закон о допуни Закона о доприносима, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о допуни Закона о доприносима није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1847/21
27. маја 2021. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ДОПУНИ ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА

Члан 1.

У Закону о доприносима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 114/17 и 112/19) последије члана 10. додаје се нови члан 10а, који гласи:

“Члан 10а.

(1) Основица доприноса за лица која су обвезници доприноса из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона не може бити нижа од најниже бруто плате у Републици, утврђеној у складу са прописима којима се уређује рад, а која је важећа у мјесецу за који се доприноси обрачунавају.

(2) У случају да је лице запослено на непуно радно вријеме код више правних или физичких лица из члана 3. став 1. тачка 1) овог закона, а збир личних примања не прелази најнижу бруто плату из става 1. овог члана, обрачун и уплату доприноса врше исплатиоци сразмјерно обрачунатим личним примањима до износа најниже плате у Републици, утврђеној у складу са прописима којима се уређује рад, а која је важећа у мјесецу за који се доприноси обрачунавају.

(3) Услове, начин обрачунавања, пријављивања и уплате доприноса из овог члана министар уређује правилником прописаним чланом 27. овог закона.”.

Члан 2.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јула 2021. године.

Број: 02/1-021-424/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

913

На основу члана 80. став 1. тачка 4. Устава Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК

Проглашавам Закон о измјенама Закона о порезу на доходак, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на 19. посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, а Вијеће народа 27. маја 2021. године констатовало да усвојеним Законом о измјенама Закона о порезу на доходак није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-1846/21
27. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Републике,
Жељка Цвијановић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК

Члан 1.

У Закону о порезу на доходак (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 60/15, 5/16, 66/18, 105/19 и 123/20) у члану 10. у ставу 3. у тачки 1) број: “6.000” замјењује се бројем: “8.400”.

У тачки 2) број: “900” замјењује се бројем: “1.800”.

Члан 2.

Овај закон објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”, а ступа на снагу 1. јула 2021. године.

Број: 02/1-021-423/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

914

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је следећу

ној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је следећу

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА У ЈАВНИМ УСТАНОВАМА У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У поступку доношења Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-411/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

915

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је следећу

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У поступку доношења Закона о измјенама Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-421/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

916

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је следећу

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУЦИЈАМА ПРАВОСУЂА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У поступку доношења Закона о измјенама Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-419/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

917

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је с љ е д е ћ у

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА И ЋАЧКИМ ДОМОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРПској

I

У поступку доношења Закона о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-415/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

918

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је с љ е д е ћ у

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА И СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У поступку доношења Закона о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-413/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

919

На основу члана 70. став 1. тачка 2. и члана 109. Устава Републике Српске и члана 177. став 2. и члана 181. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске (“Службени

гласник Републике Српске”, број 66/20), Народна скупштина Републике Српске, на Деветнаестој посебној сједници, одржаној 25. маја 2021. године, донијела је с љ е д е ћ у

ОДЛУКУ

О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ СТУПАЊУ НА СНАГУ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА О ПЛАТАМА ЗАПОСЛЕНИХ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

У поступку доношења Закона о измјени Закона о платама запослених у области културе Републике Српске утврђено је да постоје нарочито оправдани разлози да наведени закон раније ступи на снагу.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-417/21
25. маја 2021. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине,
Недељко Чубриловић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број АП 4877/19, рјешавајући апелацију Суада Смајловића, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - пречишћени текст (“Службени гласник Босне и Херцеговине” број 94/14), у саставу:

- Златко М. Кнежевић, предсједник,
 - Маго Тадић, потпредсједник,
 - Мирсад Теман, потпредсједник,
 - Валерија Галић, судија,
 - Миодраг Симовић, судија, и
 - Сеада Палаварић, судија,
- на сједници одржаној 7. априла 2021. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Суада Смајловића поднесена против пресуда Суда Босне и Херцеговине бр. С1 1 К 020519 19 Крж од 10. септембра 2019. године и С1 1 К 020519 16 Кри од 14. септембра 2018. године.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине”.

Образложење

I - Увод

1. Суад Смајловић (у даљем тексту: апелант) из Тузле, којег заступају Васија Видовић, адвокат из Сарајева, и Мирна Делалић, адвокат из Тузле, поднио је 19. децембра 2019. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против пресуда Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ) бр. С1 1 К 020519 19 Крж од 10. септембра 2019. године и С1 1 К 020519 16 Кри од 14. септембра 2018. године.

2. Апелант је затражио доношење привремене мјере којом се налаже “Суду БиХ и Казнено-поправном заводу у који апелант треба да буде упућен на издржавање казне затвора да апеланта неће упутити на издржавање изречене казне до доношења коначне одлуке Уставног суда по апелацији.”

II - Поступак пред Уставним судом

3. Уставни суд је Одлуком о привременој мјери број АП 4877/19 од 15. јануара 2020. године одбио апелантов захтјев за доношење привремене мјере.

4. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Суда БиХ и Тужилаштва Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Тужилаштво БиХ) затражено је 5. јануара 2021. године да доставе одговор на апелацију.

5. Суд БиХ је одговор доставио 15. јануара 2021. године, а Тужилаштво БиХ 12. јануара 2021. године.

III - Чињенично стање

6. Чињенице предмета које произлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

7. Суд БиХ је Пресудом број С11 К 020519 16 Кри од 14. септембра 2018. године апеланта и оптуженог И. А. прогласио кривим да су за вријеме рата у БиХ, у вријеме оружаног сукоба између ВРС и Армије РБиХ, као припадници Армије РБиХ, поступајући супротно правилима Међународног хуманитарног права, кршећи члан 3 став 1 тачке а) и ц) Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године (у даљњем тексту: Женевска конвенција), 12. јула 1992. године, апелант (тачка 4 изреке пресуде) у поподневним часовима испред Полицијске станице у Сребреници (у даљњем тексту: ПС Сребреница) рафалом из аутоматске пушке пуцао у мртва тијела цивила мушкараца српске националности која су се налазила на каросерији камиона, што је за последицу имало скрнављење поменутих тијела, а чиме је починио кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 Кривичног закона СФРЈ (у даљњем тексту: КЗСФРЈ). Апеланту је изречена казна затвора од једне године.

8. Истом пресудом апелант је ослобођен оптужби да је радњама описаним у изреци првостепене пресуде (тачка 3) починио кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 КЗСФРЈ у вези са чланом 22 истог закона.

9. Из образложења пресуде произилази да је Суд БиХ у дијелу означеном "Стандарди оцјене доказа" истакао, поред осталог, да исказ свједока треба да буде искрен и поуздан, да је суд имао у виду да су свједоци свједочили о чињеницама које су се догодиле много година прије давања исказа, да је присутна несигурност усљед несталности људске перцепције у односу на трауматичне догађаје и сјећања тих догађаја. Надаље, указано је да је приликом оцјене исказа свједока који су свједочили у предметном поступку суд посебно цијенио њихово држање, понашање и карактер, те да су у односу на њих размотрени и други докази и околности у вези с тим предметом. Недоследности у исказу свједока не значе саме по себи да вијеће то свједочење мора одбацити као непоуздано. Слично томе, фактори као што су временски размак између догађаја и свједочења, могући утицај трећих лица, неподударности или стресне околности у вријеме догађаја не искључују аутоматски могућност да се вијеће ослони на такав исказ, с тим да при оцјени доказа узме у обзир и такве факторе. Позивајући се на праксу Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) у предмету Garcia Ruiz против Шпаније, првостепени суд је истакао да, иако је обавезан дати разлоге за своју одлуку, при том се не мора детаљно бавити сваком аргументом који је изнијела нека од страна у поступку. Указано је и на ставове Међународног кривичног суда за бившу Југославију (у даљњем тексту: МКЦЈ) у предмету Квочка, према којима је ствар дискреционо оцјене претресног вијећа које ће правне аргументе размотрити, а кад се ради о чињеницама вијеће је дужно да изведе само оне закључке који су од суштине важности за утврђивање кривице по одређеној тачки оптужнице, да није нужно освртати се на сваки исказ свједока или сваки доказ у судском спису, односно у предмету Мишић и др., према којем претресно вијеће није дужно да у својој пресуди износи и оправдава своје налазе у вези са свиме што је изнесено током суђења. Суд БиХ се позвао на став Међународног кривичног суда за Руанду (у даљњем тексту: МКСР) у предмету Nahimana и др., према којем претресно вијеће има пуно дискреционо право да одмјери коју ће тежину и вјеродостојност приписати исказу неког свједока. При том, претресно вијеће мора узимати у обзир релевантне факторе у зависности од конкретног случаја, укључујући и понашање свједока у судници, његову улогу у датим догађајима, увјерљивост и јасноћу његовог исказа, питања да ли има противрјечности или недоследности у његовим узастопним изјавама или између његовог свједочења и других доказа, раније примјере лажног свједочења, мотивацију за давање лажног исказа, те одговоре тог свједока током унакрсног испитивања. Најзад, у овом дијелу је истакнуто да се Суд БиХ руководио чланом 3 Закона о кривичном поступку БиХ (у даљњем тексту: ЗКПБиХ), према којем је терет утврђивања кривице оптуженог на Тужилаштву, које то мора урадити ван разумне сумње.

10. Надаље, из дијела означеног као "Кредибилитет свједока "О2"" произилази да је првостепени суд увјерење о апелантовој кривици за радње описане у тачки 4 изреке пресуде засновао искључиво, односно у одлучујућој мјери на исказу овог свједока. У вези с тим је најприје указано на став из предмета Вуковић и др., према којем се не би могло сматрати да је неправично уколико би се одлука о кривици засновала на исказу само једног свједока, али само уколико је тај исказ довољно увјерљив и логичан, сагласан свим осталим доказима, као и да је одлука која се на њему заснива једини могући разуман закључак у предмету. Према ставу првостепеног суда, свједок "О2" је на главном претресу на увјерљив, објективан и детаљан начин описао ток догађаја у погледу акције на село Залазе, изнио лична сазнања о судбини оштећених, при чему је посебно наглашено да његов исказ билује детаљима који могу бити познати само непосредном посматрачу предметних инкриминација. Надаље је указано да из његовог исказа произилази његова воља да изнесе сва сазнања која има о предметним инкриминацијама, уз одсуство било каквог мотива да неосновано оптужи своје саборце. Свједок "О2" је истакао да добро познаје оптужене и да је за њих везан "не само другарством, јаранством" већ и да има породичне везе с одређеним оптуженим. Свједочећи о радњама које су његови саборци предузели критичне прилике, према ставу првостепеног суда, свједок "О2" је изнио оно што је лично видео и чуо, не желећи да неосновано терети апеланта и не споречи с друге стране да о појединим чињеницама уопште нема сазнања или посједује само посредна сазнања,

а што додатно указује на вјеродостојност исказа овог свједока. Иако је свједок "О2" био једини очевидац предметне инкриминације, првостепени суд је, посматрајући га у вези с осталим проведеним доказима, закључио да се ради о логичном слиједу догађаја, због чега је његово свједочење оцијенено кредибилним. Извјесне недоследности у исказу овог свједока нису сматране од одлучујућег значаја за доношење другачије одлуке. У вези с тим је указано на апелантове тврдње и доказе које је предочио оспоравајући кредибилитет овог свједока, који су цијенени у вези с исказом свједока "О2" и осталим проведеним доказима. При том, наглашено је да се суд у том смислу ограничио на исказ свједока "О2" у оним дијеловима који су били релевантни за одлучивање у овом кривичном предмету и предметни докази које је уложила одбрана нису довели у питање кредибилитет овог свједока у том смислу. Суд је имао у виду да се ради о лицу које је раније осуђивано, а што ни сам свједок није спорио. Међутим, оцијенено је да та чињеница сама по себи није довољна да се његов исказ а priori сматра непоузданим, поготово што је свједок износио лична запажања о догађајима који чињенично немају било какву временску или просторну везу с дијелом за који је исти свједок кривично или прекршајно одговарао. Вијеће подсећа да је исказ овог свједока цијенило с посебном пажњом, односно да је након детаљне и свестране анализе проведених доказа исказ свједока "О2" оцијенило вјеродостојним и у битним дијеловима сагласним те допуњујућим осталим проведеним доказима.

11. Из образложења пресуде даље произилази да је Суд БиХ истакао да је за постојање кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва неопходно да радња извршења представља кршење правила Међународног права за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације, тј. да се ради о дјелу бланкетног карактера, односно кршење правила међународног права код овог кривичног дјела представља објективни услов инкриминације. Слиједом наведеног, за утврђивање овог елемента кривичног дјела суд је узео у обзир женевске конвенције. При том, наглашено је да за постојање кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ није неопходно (није услов постојања самог дјела) да починилац зна или има намјеру да крши међународну норму, већ је довољно да посједује свијест о општој противправности дјела, односно да је оно супротно правилима садржаним у међународним уговорима, те принципима и правилима међународног права која су општепризната и примјенива у оружаном сукобима, док се код предузимања конкретних, појединачних радњи извршења свакако мора цијенити субјективни однос починиоца према дјелу.

12. Надаље, из образложења пресуде произилази да је апеланту стављено на терет поступање супротно заједничком члану 3 женевских конвенција који се сматра обичајним правом и минимумом од којег зарађене стране никада не би требале одступити. Да би се утврдило кршење правила међународног права, неопходно је да се утврди да ли је дјело било усмјерено против посебне категорије лица која су заштићена чланом 3 став 1 Конвенције, а то су "лица која не учествују непосредно у непријатељствима, подрумијевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу усљед болести, рана, лишења слободе или из било којег другог разлога". Надаље, указано је на члан 4 став 1 Додатног протокола уз женевске конвенције, према којем се, поред осталог, свим лицима која узимају учешће у непријатељствима, односно која су престала учествовати у њима, гарантује право да њихова личност, част и увјерење, те вјерско увјерење буду поштовани, као и хуман третман без дискриминације. Указано је и на став 2 тачка а) истог члана према којем је забрањено насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благаостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик тјелесне казне. Најзад, у овом дијелу је указано и на члан 13 Протокола II који прописује заштиту цивилног становништва према којем цивили неће бити предмет напада, те су забрањени акти или пријетње насиљем, чији је главни циљ да шире страх међу цивилним становништвом, а коју заштиту уживају уколико не узимају, и за вријеме док не узимају, директно учешће у непријатељствима.

13. На основу исказа саслушаних свједока "О2", М. Ј., В. И., М. Ј., Д. Ј., Р. Т., Љ. Р., З. П., С. Ц. и Ј. В. суд је утврдио да су оштећена лица, наведена у чињеничном опису тачке 4 предметне оптужнице, била цивили, односно да се радило о категорији која ужива заштиту сходно одредбама заједничког члана 3 женевских конвенција, те чл. 4 и 13 Додатног протокола уз женевске конвенције (Протокол II). У вези с тим је указано да из проведених доказа, прије свега исказа свједока "О2", произилази чињеница да су се на камиону који се налазио пред ПС у Сребреници налазила мртва тијела која су са Залаза доведена пред ПС у Сребреници. Када је ријеч о наведеним мртвим тијелима, истакнуто је да на главном претресу нису изведени докази који несумњиво указују на идентитет тих лица, вријеме и начин на који су преминули, као ни друге релевантне чињенице на основу којих би се са сигурношћу могао одредити статус оштећених. Тако је свједок В. И. у свом исказу навео да је критичног дана приликом напада на село Залазе погинуо М. Р., који је убијен на излазу из своје куће, а који није био војни обвезник и који је у моменту убиства био ненаоружан и у цивилном одијелу. Указано је да на основу проведених доказа није утврђено да ли је критичне прилике погинули М. Р. био међу мртвим лицима на камиону који је дошао са Залаза у Сребреницу. На другој страни, једини свједок оптужбе који је говорио о мртвим тијелима мушкараца српске националности која су доведена са Залаза пред ПС у Сребреници јесте свједок "О2".

Међутим, свједок "O2", свједочећи на главном претресу, није имао сазнања о околностима страдања наведених лица, осим у случају судије И., за кога је навео да је убијен након лишавања слободе. Исти свједок је изјавио како је видео да су четири мртва тијела натоварена на камион, те потом заједно са живим заробљеним лицима и са заплићеним наоружањем доведена пред ПС у Сребреници. Свједок "O2", осим судије И., није знао ко су била та мртва лица, само му је било познато да су били Срби. Слједом наведеног, закључено је да у вријеме извршења инкриминисаног дјела оштећени нису учествовали у непријатељствима, а чега је апелант био потпуно свјестан. С обзиром на то да на основу проведених доказа суд није могао несумњиво утврдити статус мртвих лица, то је закључак о њиховом статусу донесен примјеном члана 50 став 1 Допунског протокола I Женевске конвенције који прописује да ће се у случају сумње да ли је неко лице цивил то лице сматрати за цивила.

14. Суд БиХ је на основу анализе проведених доказа утврдио да се у апелантовим радњама из тачке 4 изреке пресуде стичу обилежја нечовјечног поступања из члана 142 КЗСФРЈ, те да је апелант инкриминисане радње предузео с директним умисљајем. У вези с тим је указано да је нечовјечно поступање прописано као радња почињања кривичног дјела из цитиране одредбе, као и да га КЗСФРЈ прецизније не дефинише, те да су законски прописи о нечовјечном поступању добро уређени обичајним међународним правом, те у пракси МКСЈ и МКСП. Да би се кривично дјело нечовјечног поступања квалификовало као ратни злочин потребно је да су задовољени сљедећи елементи: да је радња или пропуст проузроковала тешку душевну или физичку патњу или повреду, односно да представљају тежак напад на људско достојанство; да је радња или пропуст намјерно извршена од оптуженог или лица за чије радње и пропусте оптужени сноси кривичну одговорност; да је почињена према лицима која не учествују директно у непријатељствима. У прилог наведеном указано је на ставове из предмета МКСЈ о нечовјечном поступању (Делалић и др., Налегелић и др.), те став Европског суда (предмет Ирска против Велике Британије). При том, Суд БиХ је посебно имао у виду став МКСЈ у предмету Тихомир Блашкић, према којем је, поред осталог, "(...) нечовјечно поступање (је) намјерно поступање које није у складу са фундаменталним принципом човјечности и сачињена кишобран под који потпадају преостала тешка кршења садржана у конвенцијама. Зато, дјела која су у конвенцијама и коментарима окарактерисана као нечовјечна или која су неспојива с принципом човјечности представљају примјере дјела која се могу окарактерисати као нечовјечно поступање. Категорија нечовјечног поступања не обухвата само дјела као што су мучење или хотимично наношење тешке патње или тешке повреде тјелесног и душевног интегритета или здравља, него обухвата и друга дјела која нису у складу с основним принципом човјечног поступања, а посебно она којима се наноси повреда личног достојанства". На основу свега наведеног, закључено је да "нечовјечно поступање" дефинисано по међународном праву подразумевају радње и радње наношења лицу снажног тјелесног и душевног бола и патње и наношења повреда физичког интегритета и здравља, које су по домаћем материјалном закону алтернативно инкриминисане одредбом члана 142 КЗСФРЈ.

15. Надаље, када је ријеч о нападу на "лично достојанство" као *actus reus* нечовјечног поступања, указано је да је наведени појам дефинисан Елементима злочина за Међународни кривични суд као акт којим се понижава, деградира или на други начин повређује достојанство лица у таквом степену "да би то генерално било препознато као насиље над личним достојанством". Имајући у виду чињеницу да се деградирајући поступак може примијенити и на мртва лица, односно да жртва не треба да буде лично свјесна понижења, то злочин "извршавање дјела која угрожавају лично достојанство обухвата и сакаћење (скрнављење) посмртних остатака."

16. Из образложења пресуде даље произлази да је првостепени суд наведене апелантове радње третирао као нечовјечно поступање према међународном праву руководећи се елементима успостављеним праксом међународних трибунала за ратне злочине.

17. Суд БиХ је закључак о апелантовој кривци засновао на детаљно интерпретираном исказу свједока "O2" као непосредног очевица инкриминисаног догађаја, из којег, поред осталог, произлази да је апелант познавао од раније, да га је посјећивао у његовој кући, да је апелантова мајка из Пећи (Пећанка), а да је он звао "прија", да су апелант код куће сви звали Мирсад. Слједом наведеног, није прихваћена апелантова тврдња да га свједок "O2" уопште не познаје (јер је помињао Мирсада, а не Суада, јер његовој мајци није надимак Пећанка), те је указано и да је свједок "O2" у судници показао на апеланта. Свједок "O2" је у свом исказу навео и да је критичног дана у Залазју, а затим и у Сребреници, видео апеланта, као и да је видео четири леша мушких лица за која је само знао да су Срби, да су лешеве утоварени на камион и доведени у Сребреницу пред ПС. Свједок "O2" је даље описао да је по доласку камиона са заробљенима и лешевима са Залазја пред ПС Сребреница дошао оптужени И. А., те описао како је пуцао у једног од завезаних заробљеника на камиону. Након тога, присутни припадници Армије РБиХ, међу којим је био и апелант, почели су истоварити оружје и сандуке с камиона, а у том тренутку је апелант примијетио да се лице у које је претходно пуцао оптужени И. А. помјера па, уз коментар: "Нема потребе да га држимо овако, да се паги.", рафалом из аутоматске пушке пуцао у њега и по осталим мртвим тијелима која су се налазила на камиону.

18. Из образложења пресуде даље произлази да није прихваћен апелантов алиби да критичног дана није био пред ПС Сребреница. У вези с тим је указано да из исказа свједока одбране С. Г. произлази да је критичног дана апелант с групом припадника Армије РБиХ отишао према Залазју, да је током акције овај свједок сазнао од Р. Г. да је апелантов шурјак погинуо, да је и он рањен, након чега је на једној кривини на којој је видео и апеланта утоварен у камион и доведен у Сребреницу, али да апелант није био на камиону. Свједок одбране З. С. је такође потврдио да апелант није био на камиону који је довео рањенике, међу којим је био и свједок С. Г., односно да апеланта критичног дана и није видео у Сребреници. Најзад, свједок М. М. је изјавио да је критичног дана, након окончања акције на Залазју, с апелантом до касних вечерњих часова тражио апелантовог шурјака за којег су чули да је тешко рањен. На основу наведених исказа, суд је утврдио као неспорно да је апелант критичне прилике био на Залазју, а како је навео и свједок "O2". Надаље, имајући у виду исказ свједока С. Г., првостепени суд је закључио да је припадницима Армије РБиХ већ било познато да је апелантов шурјак погинуо због чега није прихваћена тврдња да је апелант до касних вечерњих часова са свједоком М. М. тражио рањеног шурјака. Такође, указано је и да је свједок "O2" на увјерљив начин описао да је апеланта видео у Сребреници, као и да не постоји ништа што би упутило на закључак да је свједок "O2" имао било какав мотив да апеланта лажно оптужи за радње из тачке 4 изреке првостепене пресуде.

19. Суд БиХ је у цијелости поклонио вјеру исказу свједока "O2" на главном претресу закључивши да је исказ тог свједока, непосредног очевица инкриминисаног догађаја, вјеродостојан и довољан за доношење осуђујуће пресуде у погледу инкриминација из тачке 4 изреке пресуде. Према ставу суда, свједок "O2" је приликом саслушања на главном претресу увјерљиво и објективно описао шта се критичне прилике десило пред ПС у Сребреници, односно он је инкриминисани догађај описао јасно и концизно, али истовремено и детаљно. Имајући у виду такав исказ свједока "O2", суд је, ван разумне сумње, закључио да је доказано да је критичне прилике апелант пуцао у мртва тијела цивила српске националности, а што је за посљедицу имало скрнављење наведених тијела, те је оцијењено да апелантове радње представљају тежак напад на људско достојанство. При том, суд се руководио и чињеницом да понижење оштећених, у смислу повреде њиховог достојанства, није засновано на субјективној перцепцији дјела жртва, већ се руководио објективним критеријумима који се огледају у чињеници да је дјело усмјерено према незаштићеним лицима, а што је апеланту морало бити познато, односно да је дјело које је предузео у датим околностима било обухваћено свијешћу о могућим посљедицама његових поступака на деградацију достојанства жртава. Слједом наведеног, закључено је да је апелант радњама описаним у тачки 4 изреке пресуде прекршио одредбе заједничког члана 3 женевских конвенција из 1949. године, и то став 1 тачка ц), и тиме починио кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗСФРЈ, као и да је при том поступао с директним умисљајем.

20. У вези с околностима да је свједок "O2" једини свједок на основу чијег исказа је апелант проглашен кривим, Суд БиХ је подсјетио да не постоји правило према којем исказ једног свједока, да би могао бити прихваћен као доказ, мора бити поткријепа осталим проведеним доказима. Важна је поузданост и вјеродостојност која се том исказу придаје. Осим тога, указано је и на став Суда БиХ да је за утврђивање релевантности чињеница као одређујући критеријум квалитет свједочења, а не пуки број доказа, односно "да је инхерентно право суда да утврђује чињенице на основу принципа слободне оцене доказа и у складу с личним увјерењем сваког од судија. Ради се о широко постављеном дискреционом праву које је подложно одређеном броју ограничења." Међутим, на принцип *in casu testis nullus testis* (један свједок није довољан), који захтијева поткрепљивање свједочења јединог свједока неке релевантне чињенице другим свједоком, више се не позива готово ниједан модерни континентални правни систем. Најзад, Суд БиХ је подсјетио и на праксу у предмету Мејакић и др. да "доказ који је законит, аутентичан и вјеродостојан може бити довољан да се оптужени осуди, чак и ако је ријеч о исказу само једног свједока". У прилог таквом закључку указано је и на став МКСП гдје је претресно вијеће, примјењујући правило 96 Правилника о поступку и доказима МКСЈ и МКСП, закључило "да вијеће може заснивати своје закључке само на једном исказу уколико је тај исказ релевантан и вјеродостојан".

21. У овом дијелу Суд БиХ је указао и да је чињенични опис тачке 4 изреке пресуде прилагодито проведеним доказима, не мијењајући одлучне чињенице и не доводећи апеланта у неповољнији положај. У вези с тим је указано да су из чињеничног описа испуштени дијелови који су се односили на тачан број заробљених и мртвих на камиону у моменту извршења инкриминисаног дјела, о којим чињеницама свједок "O2" на главном претресу није свједочио.

22. Из образложења пресуде даље произлази да је због недостатка доказа апелант ослобођен оптужби да је, након што је оптужени И. А. из полицијске станице изгубио два цивила српске националности и пуцао у њих, примијетио да је један од њих још жив па пуцао у њега. Ово из разлога што је свједок "O2" као непосредни очевица спорног догађаја, поред осталог, изјавио да лица у која је пуцао оптужени И. А. након тога више нису давала знакове живота, односно потврдио приликом унакрсног испитивања да апелант није пуцао ни у једног од те двојице цивила.

23. Суд БиХ је Пресудом број С1 1 К 020519 19 Крж од 10. септембра 2019. године апелантову жалбу против првостепене пресуде у цијелости одбио као неосновану. Жалба Тужилаштва БиХ је дјелимично уважена у односу на дио који се односио на изречену казну апеланту, па је првостепена пресуда преиначена у том дијелу тако да је апеланту изречена казна затвора у трајању од три године.

24. Из образложења пресуде произлази да су неоснованим оцијењене апелантове тврдње да је дошло до повреде објективног идентитета између пресуде и оптужнице, односно да је првостепени суд прекорачио и шире поставио оптужницу на његову штету. Разматрајући апелантове приговоре који су се односили на изостављање одређених чињеничних навода у изреци пресуде (број мртвих тијела и околности које указују на идентитет и поријекло мртвих тијела цивила српске националности) у односу на потврђену оптужницу, закључено је да је првостепени суд само извршио прецизирање чињеничног описа у складу с резултатима доказног поступка, о чему је и дао разлоге у образложењу првостепене пресуде, које као правилне и ваљане прихвата и овај суд. У вези с тим је указано да у ситуацији да је првостепени суд прихватио да су се на каросерији налазила четири мртва тијела како је то навео свједок "О2" умјесто седам како је наведено у оптужници, то не би довело до ослобађајуће пресуде за ту тачку оптужнице, па чак ни за преостала три тијела, а радило би се свакако о пресуђеној ствари за овај кривичноправни догађај. У вези с идентитетом жртава, указано је на исказ свједока "О2" који је навео да су се на камиону који се налазио испред ПС у Сребреници налазила мртва тијела која су са Залаза доведена пред ПС у Сребреници, да је у изреци пресуде наведено да се ради о цивилима српске националности, те да је у околностима када првостепени суд није могао са сигурношћу утврдити статус сваког од мртвих лица закључак о њиховом цивилном статусу исправно донесен на основу члана 50 став 1 Допунског протокола I Конвенције, који прописује да се у случају сумње да ли је неко лице цивил то лице сматра цивилом.

25. Суд БиХ је неоснованом оцијенио апелантову тврдњу да му је повријеђено право на одбрану због непрецизне оптужнице, те због накнадних измена у чињеничном опису тачке 4 оптужнице. У вези с тим је указано да је из оптужнице видљиво да је садржавала све законом прописане елементе - вријеме и мјесто учињења кривичног дјела, предмет на којем је и средство којим је извршено кривично дјело тако да је оптужени од самог почетка био упознат с тим шта му се ставља на терет, а прецизирано је и да се ради о кривичном дјелу из члана 142 став 1 КЗСФРЈ. Такође, указано је и да је члан 142 став 1 КЗСФРЈ сложена законска дефиниција с вишеструко постављеним алтернативним диспозицијама радњи извршења, које су смјештене у једну штељиву прописивањем и јединствене санкције за сваку од тих радњи, чиме ни једној од њих није дат посебан примат или је квалификована као одређени посебни облик одговорности, а због чега би било неопходно да се то истакне и напомене у правном опису дјела. Према ставу другостепеног суда, апелант је знао шта му се ставља на терет, бранио се од чињеничног супстрата у којем су описана сва битна обилежја кривичног дјела које му је стављено на терет, а не од законског назива кривичног дјела, који у самој пресуди може бити и измијењен, с обзиром на то да суд није везан правном квалификацијом из оптужнице.

26. Из образложења пресуде даље произлази и да су неоснованим оцијењене апелантове тврдње да је изрека првостепене пресуде неразумљива. У вези с апелантовом тврдњом да нема конкретизације тога супротно којој тачки и одредби међународног права је поступао, указано је да се у дијелу I изреке побијане пресуде децидирано наводи да су апелант и оптужени И. А. поступали супротно правилна међународног хуманитарног права кршећи члан 3 став 1 тачке а) и ц) Женевске конвенције. Коју одредбу међународног права је прекршио који од њих јасно произлази из чињеничних описа конкретних кривичних дјела ратних злочина, а то је и више пута наглашено у образложењу побијане пресуде (да се на апеланта односи тачка ц). У вези с тврдњом да је изостала радња извршења, указано је да је у изреци првостепене пресуде наведено да је апелант пуцао из аутоматске пушке у тијела цивила мушкараца српске националности, односно да чињенични опис садржи апелантову радњу извршења, која, у суштини, представља радњу нечовјечног поступања, која је као таква прописана чланом 142 КЗСФРЈ. Надаље, у вези с тврдњом да изрека првостепене пресуде не садржи детаљан опис о којим мртвим тијелима се ради, указано је да чињенични опис садржи довољну одредницу која се односи на заштићену категорију лица - цивиле, према којима су радње предузете. Такође, према ставу другостепеног суда, неореално је било очекивати да се утврди тачан идентитет убијених, по имену и презимену, те да та чињеница ни у којем случају и не би могла довести до некажњивости апеланта који је несумњиво пуцао у мртва тијела. С обзиром на све околности, закључено је да је довољно одређено о којим (чијим) мртвим тијелима се ради тиме што је наведено да се ради о цивилима, мушкарцима српске националности, који су се у инкриминисано вријеме налазили на каросерији камиона испред ПС у Сребреници. Дакле, не било којим цивилима и у било којем броју, на чему је апелант у жалби инсистирао, него само оним који су се у датом моменту налазили на каросерији камиона. Неоснованом је оцијењена и тврдња да је изрека побијане пресуде неразумљива у дијелу који се односи на "скрнављење" тијела јер је у чињеничном опису наведено да је радњом пуцања из аутоматске пушке апелант довео до скрнављења мртвих тијела, а несумњиво је да се пуцањем из аутоматског оружја из непосредне близине итекао нарушава физички интегритет по-

гођеног тијела, то јест оно се скрнави. Такође, указано је и да пуцање из аутоматског оружја за које се зна какве је убојите моћи, и то из непосредне близине с које је просто немогуће промашати, несумњиво упућује на закључак да се ради о намјерној, умишљајној радњи, а не било каквом нехату и слично. Најзад, у вези с тврдњом да се није могла примјенити Женевска конвенција јер се она примјењује само на међународне сукобе, указано је да је у конкретном случају утврђено кршење заједничког члана 3 женевских конвенција који је дио међународног обичајног права и примјењив је на све врсте сукоба, како међународне тако и унутрашње.

27. Суд БиХ није прихватио основаним ни апелантову тврдњу да постоје противрјечности између тачке 4 изреке и образложења побијане пресуде. Неоправданим је оцијењено апелантово инсистирање на томе да у чињеничном опису нигде није констатовано да је нечовјечно поступао. У вези с тим је указано да је кривично дјело нечовјечно поступања намјерна радња или пропуст који наноси тешку душевну или тјелесну патњу или повреду, или представља озбиљан напад на људско достојанство, а у чињеничном опису је наведена конкретна радња којом је апелант извршио напад на људско достојанство као један од елемената нечовјечног поступања, што је детаљно објашњено у параграфима 227-237 побијане пресуде. У вези с тврдњама о статусу и идентитету оштећених и постојању мртвих тијела мушкараца српске националности, указано је да из проведених доказа, а прије свега исказа свједока "О2", произлази чињеница да су се на камиону који се налазио пред ПС у Сребреници налазила мртва тијела која су са Залаза доведена пред ПС у Сребреници. Првостепени суд је у образложењу навео да се из проведених доказа није могао несумњиво утврдити статус мртвих лица, из којих разлога је закључак о њиховом статусу донио примјеном члана 50 став 1 Допунског протокола I Конвенције, а који прописује да ће се у случају сумње да ли је неко лице цивил то лице сматрати цивилом. Такође, указано је и на исказ свједока В. И. и свједока "О2" који су били очевици догађаја у Залазју и који су потврдили да су тај дан заробљени и убијени и цивили из Залаза, а не само војни обвезници. У вези с апелантовом тврдњом да је првостепени суд одређене наводе оптужнице изостављао из изреке као недоказане (да су мртва тијела доведена из Залаза), а онда их у образложењу цијени доказаним, указано је да је у изреци довољно одређено да се радило о цивилима, мушкарцима српске националности, а Тужилаштво је ту околност доказивало доказима из којих несумњиво произлази да су она превезена из српског села Залазе, те да мјесто Залазе само поближе упућује на идентитет мртвих тијела, али свакако не представља битан елемент кривичног дјела.

28. Према ставу Суда БиХ, нису се могле прихватити основаним ни апелантове тврдње да првостепена пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама. У вези с тим је указано да образложење одлуке садржи довољно јасне и конкретне разлоге због чега су извршене интервенције у чињенични опис које не дирају у субјективни и објективни идентитет између пресуде и оптужнице, те је наглашено да је чињенично стање прилагођено доказима изведеним на главном претресу. У вези с тврдњама да су изостали разлози о одлучним чињеницама када је у питању кредибилитет свједока "О2", указано је да првостепена одлука садржи једно цијело поглавље које се бави кредибилитетом овог свједока, да је првостепени суд детаљно анализирао контрадикторности у исказу свједока "О2" с главног претреса и из истраге, као и контрадикторности између његовог исказа и исказа других свједока који су свједочили на исте околности, у случајевима када су оне постојале. Такође, указано је и да је овај суд извршио увид у транскрипт свједочења свједока "О2", из којег је евидентно да одбрана није ни имала приговор на разлике у исказу овог свједока на околност догађаја из тачке 4 изреке.

29. Неоснованом је оцијењена и апелантова тврдња да нису наведене одлучне чињенице у вези с радњом извршења кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ. У вези с тим је указано да је радња извршења означена као пуцање из аутоматског оружја, да је прихватљива тврдња одбране да није наведено колико и чијих мртвих тијела је погођено, да у конкретnoj ситуацији то и није било могуће утврдити, али је несумњиво да је апелант пуцао с мале удаљености, да није могао промашати, и то из оружја којим се итекао скрнави свако погођено тијело, а које понашање и према оцијени овог суда представља нечовјечно поступање. Надаље, указано је и да су наведени довољни разлози у прилогу закључку о повезаности апелантових радњи с оружјаним сукобом. У вези с тим је указано на апелантову припадност Армији РБиХ и јединици која је дјеловала на тој локацији у вријеме извршења дјела, те учешће те јединице и апеланта у акцији напада на село Залазе и његово присуство пред ПС у Сребреници након напада. Такође, указано је и да нема дилеме о умишљајном поступању ако неко упери аутоматску пушку у правцу мете и пуца из непосредне близине.

30. Без основа су оцијењени и апелантови наводи да у првостепеној пресуди нису дати разлози зашто је суд повјеровало свједоку "О2", те у вези с апелантовим алибијем. Указано је да је у вези с исказима свједока одбране у параграфу 372 побијане пресуде наведено: "(...) након анализе исказа свједока одбране, те доводећи их у везу с другим проведеним доказима, Вијеће им није повјеровало налазећи да су дати с циљем умањивања одговорности и обезбјеђивања алибија оптуженом Суаду Смајловићу". Такође, указано је да је свједок "О2" детаљно и недвосмислено описао да је апелант критичне прилике био испред ПС у Сребреници. То што свједоку "О2" у другим предметима, на које је апелант указао, суд није повјеровало

не значи аутоматски да му првостепено вијеће није требало повјеровати ни у овом предмету, па ни делимично, поготово што се ради о свједочењу о другим догађајима и другим учесницима који и нису били предмет оптужења у овом предмету.

31. Суд БиХ је, разматрајући апелантове тврдње да је чињенично стање погрешно утврђено, детаљно анализирао садржај првостепене пресуде, извршио увид у списе, те закључио да се ради о неоснованим тврдњама. У овом дијелу је најпрвије указано да је апелант поново изнио тврдње које су се односиле на статус оштећених, број и идентитет оштећених, затим радњу извршења из тачке 4 изреке пресуде, те закључке првостепеног суда у вези с његовим алибијем, као и контрадикторности у исказу свједока "О2", на које је овај суд већ одговорио у односу на тврдње о повреди одредаба кривичног поступка.

32. Насупрот апелантовим тврдњама да заштићена лица нису била цивили него ратни заробљеници, прихваћен је закључак првостепеног суда (параграф 178).

33. У вези с приговорима које је апелант истицао о ранијем кажњавању свједока "О2", прихваћен је као логичан и тачан став првостепеног суда (параграф 131). Супротно апелантовим тврдњама да није цијењен кредибилитет свједока "О2", указано је да је првостепени суд с нарочитом пажњом анализирао његов исказ, да га је, када је ријеч о тачки 4 осуђујућег дијела изреке, прихватио као вјеродостојан и у битним дијеловима сагласним, те допуњујућим осталим проведеним доказима. Тврдње свједока "О2" да је акција на Залазју завршила око 2-3 часа, док су други свједоци Тужилаштва рекли да се радило око 6-7 часова (послијеподне), према оцјени Суда БиХ, посматрана у контексту протека времена од инкриминисаног догађаја до данас, не представља разлог који озбиљно доводи у питање кредибилитет овог свједока. Закључено је да исто вриједи и за дио исказа свједока "О2" који се односио на опис дешавања на Залазју, која су претходила инкриминисаном догађају, затим на чињенице како су лица заробљена и на који начин превезена и да ли су заробљена лица заиста утоварала наоружање у камион. У вези с апелантовим тврдњама да га свједок "О2" уопште не познаје, указано је на образложење из првостепене пресуде (параграф 366), као и да је препознавање у судници цијењено као дио исказа свједока "О2", а не као радња препознавања у смислу члана 85 ЗКПБиХ. У вези с тим је указано и да је извршен увид у транскрипт свједочења свједока "О2", укључујући и дио унакрсног испитивања када је апелантова бранитељница свједоку постављала питања, при том остваривајући апеланта као Мирсад, а не Суад, те да је испитивање и завршила питањем ко је лице Мирсад Смајловић.

34. Неоснованом је оцијењена и апелантова тврдња да му је повријеђено право на одбрану јер је на њега пребачен терет доказивања да је свједок "О2" давао лажан исказ, те да је на тај начин повријеђен и принцип *in dubio pro reo*. У вези с тим је указано да је у пресуди детаљно анализиран исказ свједока "О2", те да је оцијењен вјеродостојним везано за тачку 4 оптужнице. Апелантово инсистирање да је свједок "О2" давао лажни исказ, уз позивање да је био раније кажњаван за лажно свједочење, није разлог да се свједоку а priori не вјерује, него разлог да се крајње пажљиво цијене све његове изјаве, како међусобно тако и у вези с другим доказима, што је првостепени суд и учинио.

35. Другостепени суд се сагласно и са закључком првостепеног суда због чега није било могуће прихватити апелантов алиби. У вези с тим је указано да су се садржаји исказа свједока који су свједочили на околност апелантовог алибија кретали од навода свједока С. да није видео апеланта када је камион дошао пред ПС Сребреница, свједока Г. да је апелант остао на кривини и да није дошао до ПС Сребреница, до свједока М. који није ни помињао да је апелант био с осталим припадницима Армије РБиХ након акције у Залазју, већ да су заједно ишли тражити апелантовог шурјака, те да нису ишли у Сребреницу. Насупрот таквим исказима је био исказ свједока "О2" који је детаљно описао апелантову улогу испред ПС Сребреница критичне прилике.

36. Суд БиХ је оцијенио неоснованим апелантове тврдње о погрешној примјени материјалног права, детаљно се реферишући на разлоге и образложења из првостепене пресуде. При том, иако су тачни апелантови наводи да се у члану 142 КЗСФРЈ не помиње скрнављење као радња извршења, указано је да се оно у изреци побијане пресуде наводи као посљедица рафалног пуцања из аутоматске пушке у мртва тијела, што је оцијењено као насртај на лично достојанство и представља нечовјечно поступање, а оно је забрањено по међународном праву (члан 3 став 1 тачка ц) Женевске конвенције), те кажњиво чланом 142 КЗСФРЈ. При том, истакнуто је и да је члан 142 став 1 КЗСФРЈ сложена законска дефиниција с вишеструко постављеним алтернативним диспозицијама радњи извршења, које су смјештене у једну цјелину прописивањем и јединствене санкције за сваку од тих радњи, чиме ни једној од њих није дат посебан примат или је квалификована као одређени посебни облик одговорности, а због чега би било неопходно да се то истакне и напомене у правном опису дјела. Надаље, указано је и да више одредби Првог додатног протокола на Конвенцију на више мјеста потенцира потребу поштовања мртвих, док се Правилу 113 међународног обичајног права експлицитно односи на заштиту преминулих лица и изричито забрањује сакаћење мртвих тијела. Слједом наведеног, закључено је да и преминула лица уживају заштиту према међународном обичајном праву. Такође, указано је и на најновији практику у вези с процесуирањем ратних злочина - пресуде у земљама чланицама ЕУ које су судиле за ратне злочине почињене у Сирији по принципу универзалне надлежности, примјеном

Међународног кривичног статута (Римског статута) и члана 8(6)(2) Статута. У тим предметима је утврђено да мртва лица такође спадају у заштићена лица јер та лица имају заштиту по међународном обичајном праву од нехуманог и понижавајућег понашања. За постојање овог кривичног дјела, према Римском статуту, осим радње извршења и намјере починиоца, јако је битна озбиљност понижавања, да такво поступање буде генерално препознато као повреда личног достојанства. Додатно се наводи да се културна позадина и поријекло жртве узимају у обзир приликом разматрања да ли се неко понашање сматра повредом личног достојанства, те да се исто понашање без те културне или религијске позадине не би уопште сматрало повредом личног достојанства. Најзад, указано је и да је у Римском статуту наведено ко све може да буде потенцијална жртва вријеђања личног достојанства, а међу њима су и мртва тијела.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

37. Апелант тврди да су му оспореним пресудима прекршена права из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине, те из члана 6 ст. 1, 2 и 3 и члана 13 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција).

38. Апелант тврди да су редовни судови произвољно примијенили материјално право. Према његовом мишљењу, ни члан 142 КЗСФРЈ, као ни међународне конвенције на које се позвао Суд БиХ не предвиђају скрнављење као радњу извршења кривичног дјела за које је проглашен кривим. Даље истиче да није описана конкретна одредба ратног права и обичаја ратовања које се односе на недолучно поступање с погинулима у рату, како то захтијевају члан 142 КЗСФРЈ, судска пракса, те женевске конвенције које, према његовом мишљењу, не пружају основ за осуђујућу пресуду као у његовом случају. Слједом наведеног, сматра да су судови прешироко и на његову штету тумачили и релевантну законску одредбу, као и међународне конвенције. У прилог наведеном позвао се и на став Уставног суда из Одлуке број АП 2809/12 (ст. 42-43). Према његовом мишљењу, не може се прихватити исправним ни закључак да се радња пуцања у мртва тијела сматра повредом личног достојанства јер у изреци првостепене пресуде није наведен облик извршења кривичног дјела - нечовјечно поступање повредом личног достојанства. Такође, истиче и да је другостепени суд погрешно интерпретирао став МКСЈ у предмету Тадић, као и став судске праксе у вези с питањем нечовјечног поступања према мртвом тијелу. Према његовом мишљењу, судска пракса, на коју су се позвали редовни судови, тицала се предмета у којима се радило о изузетно тешком сакаћењу повезаном с канибализмом и несахрањивањем, а у конкретном случају посљедице "пуцања у мртва тијела" у поступку нису уопште утврђене у смислу констатованих повреда, односно не достижу праг тежине да би се дјело могло сматрати нечовјечним поступањем.

39. Апелант даље тврди да је произвољно примијењен процесни закон јер је нарушен идентитет измјене потврђене оптужнице и првостепене пресуде, те је у вези с тим произвољно примијењен члан 142 КЗСФРЈ, а што је све за учинак имало и повреду његовог права на одбрану. Према његовом мишљењу, погрешан је став другостепеног суда да је првостепени суд "само извршио прецизирање чињеничног описа у складу с резултатима доказног поступка, (...) односно истим измјенама се није 'изашло' ван граница дјела садржаног у потврђеној оптужници". Он сматра да се радило о измјенама које потпуно мијењају објективни идентитет кривичног дјела које му је потврђеном оптужницом стављено на терет, односно да представљају проширење оптужби против њега. У вези с тим је истакао да су изостављени дијелови из оптужнице који су чинили елемент бића кривичног дјела које му се ставља на терет - број лешева у које је пуцано (седам цивила мушкараца српске националности), те њихов идентитет (заробљени на подручју мјеста Залазе), које чињенице, према признању првостепеног суда, Тужилаштво БиХ и није доказало. Слједом наведеног, сматра да је у складу с принципом *in dubio pro reo* морао бити ослобођен оптужби.

40. Апелант тврди и да је произвољно примијењено процесно право јер није разумљив чињенични и правни опис дјела које му је стављено на терет, а што је резултирало повредом права на одбрану, те права на ефективни правни лијек. У овом дијелу апелант тврди да, с обзиром на то да је кривично дјело из члана 142 КЗСФРЈ бланкетно, недостаје конкретизација норме супротно којој је поступао, односно по којој "скрнављења" представљају радњу којом се остварују обилежја кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 КЗСФРЈ. Према његовом мишљењу, изрека првостепене пресуде не садржи основне елементе кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ јер из чињеничног описа не произлази ниједна од таксативно наведених радњи извршења овог кривичног дјела. Надаље, истиче и да из првостепене пресуде не произлази на основу чега се изводи закључак да се ради о мртвим тијелима цивила, мушкараца српске националности, јер у вези с тим није проведено нити један доказ. Стога, сматра да се целокупан поступак заснива на произвољности која се огледа у чињеници да су сви свједоци Тужилаштва, изузев, како наводи, некредибилног свједока "О2", потврдили да су лица са Залазја била још данима послје у ПС Сребреница, тако да се тијела српских цивила нису могла налазити на камиону, а посебно имајући у виду да се никако није могло радити о цивилима, ако се узима за тачно да су се на камиону налазила лица која су претходно заробљена на Залазју. У вези с тим, указује и на доказе о прегледу екшумираних тије-

ла, због чега је, према његовом мишљењу, јасно да не постоји ниједан доказ да су та тијела скрнављена или да су кроз њих пролазили мечи, а посебно не из аутоматског оружја.

41. Према апелантовом мишљењу, оспорене одлуке не садрже ни разлоге о одлучним чињеницама. У вези с тим је истакао да није образложено зашто су извршене измјене чињеничног описа из потврђене оптужнице у односу на тачку 4 изреке првостепене пресуде, односно неприхватљивим сматра, како наводи, уопштени навод да је изрека прилагођена исказу свједока, а ради се заправо само о свједоку "О2". Такође, сматра да је без образложења и закључак о кредибилитету свједока "О2", односно да нису цијењене конкретне супротности у исказу свједока "О2" с исказима свих других свједока и материјалним доказима. При том наглашава да је приговарао cjелокупном исказу овог свједока, указујући на све разлике у његовом свједочењу и на разлике у односу на тачку 3 оптужнице, да су се разлике односиле на објектне тачке оптужнице, тј. догађаје који су описивани као узастопни па да је невјероватно да се вјера поклања том свједоку у односу на тачку 4, а не и у односу на тачку 3 оптужнице, односно да се његов исказ не цијени у цијелости, него у фрагментима. Надаље је истакао да се Суд БиХ позива на „скрнављење“ мртвих тијела рафалним пуцњем, али да ни у чињеничном опису тачке 4 изреке првостепене пресуде, нити у њеном образложењу није наведено да ли су уопште та тијела погођена, колико тијела је погођено и колико метака је испаљено или могло бити испаљено. Ово посебно у ситуацији када је у поступку аргументовао да није доказано да је у тијела, која су била подвргнута ексхумацији и прегледу вјештака, пуцано из близине, па да наводи свједока "О2" и чињенични опис радњи из тачке 4 изреке првостепене пресуде нису доказани. У овом дијелу је даље истакао и да недостаје образложење на који начин су радње које су му стављене на терет повезане с оружјем сукобом. Најзад, тврди и да недостаје образложење зашто није поклоњена вјера исказима свједока одбране.

42. У опширним апелационим наводима (ст. од 14 до 26 апелације) апелант тврди да је погрешно утврђено чињенично стање и да је прекршен принцип *in dubio pro geo*. У овом дијелу најпрвије је истакао да редовни судови нису утврдили да су оштећени били цивили. Према његовом мишљењу, изостављена је било каква конкретизација на основу које би се могло утврдити о којим лицима се ради када се говори о мртвим тијелима, односно на основу којих би се могло утврдити да ли се ради о мртвим тијелима српских цивила или неким другим лицима и да ли су се на било којем камиону испред ПС Сребреница налазила било која тијела. Апелант је у прилог наведеном интерпретирао исказе свједока Тужилаштва БиХ из којих, према његовом мишљењу, произлази да су оштећени били војници, односно да није изведен нити један доказ да су оштећени били цивили. Такође, наводи и да је у оспореној првостепеној пресуди наведено да нису изведени докази који несумњиво указују на идентитет тих лица, вријеме и начин на који су преминули, као и друге релевантне чињенице на основу којих би се са сигурношћу могао одредити статус оштећених. Најзад, у прилогу овим тврдњама позвао се и на став Суда БиХ у предмету Алија Осмић према којем борци у моменту предаје оружја не постају цивили. Слједеном наведеног, сматра да је досљедном примјеном принципа *in dubio pro geo* и правилном оцјеном исказа саслушаних свједока, која је изостала, морао бити ослобођен оптужби.

43. Надаље, апелант тврди и да није утврђено на који начин су тијела скрнављена, односно да није утврђено који број метака је, наводно, рафално испаљено, није утврђено ни да ли је и један од тих метака било које тијело уопште погодио. У вези с тим, истиче да Тужилаштво БиХ није извело доказе да су лица чија је ексхумација и идентификација вршена претрпјела било каква скрнављења.

44. Према апелантовом мишљењу, чињенично стање је погрешно утврђено када су редовни судови закључили да је свједок "О2" кредибилан и да му се може поклонити вјера. Он сматра да је исказ тог свједока неујерљив и да оставља велику сумњу у његову тачност и истинитост, као и да је супротан свим другим проведеним доказима. При том, апелант истиче и да су редовни судови изричито навели да су оспорене одлуке донијели искључиво на основу исказа тог свједока. Према његовим тврдњама, свједок "О2" је више пута кривично и прекршајно кажњаван (и за кривично дјело давања лажног исказа); избјегавао је да приступи на суд у БиХ због чега је за њим издата потјерница; у поступку против њега је давао различите исказе и исказе који су супротни материјалним доказима (нпр. у погледу припадности Армији РБиХ, а касније је утврђено да није био њен припадник). Он тврди да редовни судови при оцјени кредибилитета овог свједока ништа од наведеног нису цијенили. Такође, сматра да су својим ставом да ничим није доказао разлоге због којих би свједок "О2" давао лажан исказ терет доказивања са Тужилаштва БиХ пребацили на њега, што је супротно пресумпцији невиности и принципу *in dubio pro geo*, те представља повреду права на одбрану.

45. Апелант је детаљно интерпретирао исказ свједока "О2" те га довео у везу с исказима осталих свједока Тужилаштва БиХ, а из чега, према његовом мишљењу, несумњиво произлази закључак да је његов исказ супротан исказима свих других свједока и да му није могла бити поклоњена вјера, односно да је закључак редовних судова у том смислу без ваљаног образложења. Апелант оспорава и закључак редовних судова у вези с препознавањем од свједока "О2", односно тврди да он уопште не зна ко је он, да нити један свједок није потврдио да му је надимак Мирсад и да су његову мајку звали Пећанка.

У вези с тим, као и са својим кретањем током критичног дана (да у вријеме, како је тврдио свједок "О2", и није био испред ПС Сребреница) указао је на исказе свједока које је предложио, а којим редовни судови нису поклонили вјеру, при том не нудећи ваљаног образложење за такав став. Апелант је истакао и да је парцијално прихватајући исказ свједока "О2" Суд БиХ поступно супротно свом ставу из предмета Радончић. У вези с тим је истакао да је ослобођен за радње из тачке 3 оптужнице због контрадикторности између исказа из истраге и с главног претреса свједока "О2".

46. Апелант тврди и да редовни судови нису утврдили постојање умислаја при извршењу радњи које му се стављају на терет.

47. Најзад, апелант истиче да другостепени суд и није разматрао суштину његових жалбених навода, односно да су неприхватљиви разлози и образложења у прилогу неоснованости жалбених навода.

б) Одговор на апелацију

48. Суд БиХ је у одговору на апелацију истакао да апелант не наводи аргументе и доказе који већ нису били истакнути у жалби на првостепену пресуду Суда БиХ, те разматрани и цијењени од другостепеног вијећа. Надаље је указано да је, цијењени сваки доказ појединачно и у вези с осталим доказима, првостепени суд извео правилан закључак о постојању правно релевантних чињеница о апелантовој кривици ван разумне сумње. У прилогу таквој оцјени, у другостепеној пресуди су јасно наведени одговарајући разлози. У вези с апелантовим тврдњама о изостављању одређених чињеничних навода (број мртвих тијела и околности које указују на идентитет и поријекло мртвих тијела цивила српске националности), указано је на детаљне разлоге и образложења из објектне пресуде. Према ставу Суда БиХ, у дијелу првостепене пресуде деидирано је наведено да је апелант поступао супротно члану 3 став 1 тачка ц) Женевских конвенција. У вези с тврдњама о кредибилитету свједока "О2", указано је на разлоге и образложења у вези са, како је наведено, идентичним наводима који су разматрани и у поступку пред овим судом.

49. Тужилаштво БиХ је у одговору на апелацију истакао да у поступку пред редовним судовима нису повријеђена права на која апелант у апелацији указује.

В - Релевантни прописи

50. Кривични закон Социјалистичке Федеративне Републике Југославије ("Службени лист СФРЈ" бр. 44/76, 36/77 - исправка, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90 - исправка). За потребе ове одлуке користи се неслужбени прецизнији текст прописа сачињен у Уставном суду БиХ, како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима, а који у релевантном дијелу гласи:

Члан 142. став 1.

Ратни злочин против цивилног становништва

(1) Ко кршећи правила међународног права за време рата, оружаног сукоба или окупације нареди да се изврши напад на цивилно становништво, насеље, поједина цивилна лица или лица онеспособљена за борбу, који је имао за посљедицу смрт, тешку телесну повреду или тешко нарушавање здравља људи; напад без избора циља којим се погађа цивилно становништво; да се према цивилном становништву врше убиства, мучења, нечовечна поступања, биолошки, медицински или други научни експерименти, узимање ткива или органа ради трансплантације, наношења великих патњи или повреда телесног интегритета или здравља; расељавање или пресељавање или присилно однародњавање или превођење на другу веру; присиљавање на проституцију или силовања; примењивање мера застрашивања и терора, узимање талаца, колективно кажњавање, противзаконито одвођење у концентрационе логоре и друга противзаконита затварања, лишавање права на правилно и непристрасно суђење; присиљавање на службу у оружјем снагама непријатељске силе или у њеној обавештајној служби или администрацији; присиљавање на принудни рад, изгладњавање становништва, конфисковање имовине, плачкање имовине становништва, противзаконито и самоволно уништавање или присвајање у великим размерама имовине које није оправдано војним потребама, узимање незаконите и несразмерно велике контрибуције и реквизиције, смањење вредности домаћег новца или противзаконито издавање новца, или ко изврши неко од наведених дела, казниће се затвором најмање пет година или смртном казном.

51. Женевска конвенција о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године. Указ о ратификацији Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата ("Службени лист ФНРЈ" број 24/50):

Сукоби који немају међународни карактер

Члан 3. став (1) тачке а) и ц)

У случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од Страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе:

1) Према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, ране, лишења слободе, или из којег било другог узрока, поступаће се у свакој прилици, човечно, без икакве неповољне дискриминације

засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или коме било другом сличном мерилу.

У том циљу, забрањени су и у будуће се забрањују, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима следећи поступци:

а) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, осакаћења, свирепости и мучења;

[...]

ц) повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци;

52. Допунски протокол I уз женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба (Протокол I), преузето са: <http://www.institut-genocid.unsa.ba/pdf/DOPUNSKI%20PROTOKOL%20II.pdf>

ГЛАВА II.

ЦИВИЛИ И ЦИВИЛНО СТАНОВНИШТВО

Члан 50. став 1.

Дефиниција цивила и цивилног становништва

1. Цивил је свака особа која не припада једној од категорија особа наведених у члану 4А (1), (2), (3) и (6) III. конвенције и у члану 43. овог протокола. У случају сумње да ли је нека особа цивил, та особа сматрати ће се за цивила.

53. Допунски протокол уз женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава немеђународних сукоба (Протокол II), преузето са: <http://www.institut-genocid.unsa.ba/pdf/DOPUNSKI%20PROTOKOL%20II.pdf>

ДИО II.

ХУМАНИ ПОСТУПАК

Члан 4. ст. 1. и 2. тачка а)

Основне гаранције

1. Све особе које не узимају директно учешће или које су престале да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и увјерење и вјерско увјерење буду поштовани. Оне ће у свим приликама бити хумано третиране, без икакве дискриминације. Забрањено је наређивати да не смеју бити преживјелих.

2. Не дирајући у начелни карактер напријед наведених одредаба, слиједећа дјела против особа поменутих у ставу 1. јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком мјесту:

(а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик тјелесне казне;

ДИО IV.

ЦИВИЛНО СТАНОВНИШТВО

Члан 13.

Заштита цивилног становништва

1. Цивилно становништво и појединци цивили уживају опћу заштиту од опасности које проистичу из војних операција. Да би се провела та заштита, слиједећа правила бит ће поштована у свакој прилици.

2. Цивилно становништво и појединци цивили неће бити предмет напада. Забрањени су акти или пријетње насиљем, чији је главни циљ да шире страх међу цивилним становнишвом.

3. Цивили ће уживати заштиту предвиђену овим дијелом, уколико не узимају и за вријеме док не узимају директно учешће у непријатељствима.

54. Закон о кривичном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 3/03, 32/03 - исправка, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13, 49/17 - одлука УСБиХ, 42/18 - рјешење УСБиХ и 65/18). За потребе ове одлуке користи се неслужбени пре-чишћени текст сачињен у Уставном суду БиХ, који гласи:

Члан 3.

Претпоставка невиности и *in dubio pro geo*

(1) Свако се сматра невиним за кривично дјело док се правоснажним пресудом не утврди његова кривња.

(2) Сумњу у погледу постојања чињеница које чине обилежја кривичног дјела или о којима зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, Суд рјешава пресудом на начин који је повољнији за оптуженог.

Члан 15.

Слободна оцјена доказа

Право Суда, Тужиоца и других органа који учествују у кривичном поступку да оцјењују постојање или непостојање чињеница није везано ни ограничено посебним формалним доказним правилима.

Члан 280. став (1)

Везаност пресуде за оптужбу

(1) Пресуда се може односити само на лице које је оптужено и само на дјело које је предмет оптужбе садржане у потврђеној, односно на главном претресу измијењеној оптужници.

Члан 281. став (2)

Докази на којима се заснива пресуда

(2) Суд је дужан савјесно оцијенити сваки доказ појединачно и у вези с осталим доказима и на основу такве оцјене извести закључак је ли нека чињеница доказана.

Члан 285. став (1) тачке а) и б)

Пресуда којом се оптужени оглашава кривим

(1) У пресуди којом се оптужени оглашава кривим, Суд ће изрећи:

а) за које се кривично дјело оптуженик оглашава кривим, уз навођење чињеница и околности које чине обилежја кривичног дјела, као и оних од којих овиси примјена одређене одредбе кривичног закона,

б) законски назив кривичног дјела и које су одредбе Кривичног закона примјене,

Члан 297. став (2)

Битне повреде одредаба кривичног поступка

(2) Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји и ако Суд у току главног претреса или приликом доношења пресуде није примјенио или је неправилно примјенио коју одредбу овог закона, а то је било или је могло бити од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

VI - Допустивост

55. У складу са чланом VI(36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

56. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако је поднесена у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

57. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Суда БиХ број С11 К 020519 19 Крж од 10. септембра 2019. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 1. новембра 2019. године, а апелација је поднесена 9. децембра 2019. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допуштена, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

58. Имајући у виду одредбе члана VI(36) Устава Босне и Херцеговине и члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

59. Апелант побија наведене пресуде тврдећи да су тим пресудама прекршена права из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 ст. 1, 2 и 3, те из члана 13 Европске конвенције.

Право на правично суђење

60. Члан II(3е) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

61. Члан 6 ст. 1, 2 и 3а) Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом. [...]

2. Свако ко је оптужен за кривично дјело сматра се невиним све док се не докаже кривим у складу са законом.

3. Свако ко је оптужен за кривично дјело има следећа минимална права:

а) да без одлагања, подрбно и на језику који разумије буде обавијештен о природи и разлозима оптужбе против њега;

(...)

62. Апелантови опширни наводи о повреди права на правично суђење у суштини се свде на тврђе да је чињенично стање погрешно утврђено, да је погрешно и произвољно примјене материјално и процесно право, да је нарушен идентитет између оптужбе и пресуде.

жнице и пресуде, да је прекршен принцип *in dubio pro geo*, да му је повријеђено право на одбрану, те да у оспореним одлукама недостају валјани разлози и образложења о одлучним чињеницама.

63. Апелант у опширним наводима тврди да је чињенично стање погрешно утврђено па да је због тога прекршен принцип *in dubio pro geo* и да му је повријеђено право на одбрану. У прилог наведеном је истакао да није проведени нити један доказ на основу којег би се утврдио статус оштећених лица (да ли се радило о цивилима), односно на основу којих би се могло утврдити да ли се уопште радило о мртвим тијелима српских цивила или неким другим лицима и да ли су се уопште на било којем камиону испред ПС Сребреница налазила било која тијела; да није утврђено на који начин су тијела скрнављена, односно да није утврђено који број метака је, наводно, рафално испала, није утврђено ни да ли је и један од тих метака било које тијело уопште погодио; да је погрешан закључак да је свједок "O2" кредибилан и да му се може поклонити вјера. Такође, сматра да се радило о одлучним чињеницама у вези с којим је у оспореним одлукама изостало ваљано образложење.

64. Уставни суд подсјећа да принцип *in dubio pro geo* у конвенцијском смислу конституира посебан израз пресумпције невиности (види Европски суд, *Vassilios Stavropoulos* против Грчке, број представке 35522/04, став 39 и *Cleve* против Њемачке, пресуда од 15. јануара 2015. године, број представке 48144/09, став 52), те кореспондира с једним од основних захтјева кривичног правосуђа да тужилац мора ван разумне сумње доказати оптужбу, односно принципом *in dubio pro geo* којим је кривични суд везан (види Европски суд, *Melich* и *Beck* против Чешке Републике, број представке 35450/04, пресуда од 24. јула 2008. године, став 49) да након савјесне оцјене доказа (појединачно и у вези са осталим доказима) у случају постојања сумњи око постојања правно релевантних (одлучних) чињеница које творе обиљежја кривичног дјела, посебно ако је ријеч о кривци, рјешава у корист окривљеника. Према мишљењу Уставног суда, принцип *in dubio pro geo* може да буде доведен у питање уколико изостане cjеловита анализа свих проведених доказа у образложењу судске одлуке која такву евентуалну сумњу отклања. Сходно овом принципу, суд ће донијети ослобађајућу пресуду не само кад је доказана невиност оптуженог већ и онда кад није доказана кривица оптуженог. У том смислу, Уставни суд указује на то да је једно од основних принципа кривично-процесних закона у БиХ да су суд и други органи гоњења дужни истинито и потпуно утврдити како чињенице које терете осумњиченог, односно оптуженог тако и оне које иду у његову корист. Дакле, у кривично-процесном законодавству је прописана претпоставка невиности због чега је оптужени ослобођен терета доказивања, а претпоставка невиности не односи се само на кривицу, већ и на све друге елементе који су у међусобној вези у појму кривичног дјела (радња извршења, противправност или кажњивост). Осим тога, и према пракси Европског суда, претпоставка невиности значи да оптужени није дужан да се брани, мада има право на одбрану, није дужан доказивати своју невиност, а терет доказивања је на тужиоцу. Дакле, правило *in dubio pro geo* није доказано правило. Оно подразумијева да суд у кривичном поступку одлучује пресудом на начин који је повољнији за окривљеног ако се и након савјесне оцјене доказа, појединачно и у вези с осталим доказима, не дају отклонити сумње о постојању, односно непостојању неких чињеница које творе обиљежја кривичног дјела или од којих зависи примјена неке друге одредбе кривичног законодавства, а не садржи мјерила према којима би првостепени суд био дужан узети да су одређене чињенице доказане с одређеним степеном извјесности, а друге нису. У складу с тим, суд мора донијети ослобађајућу пресуду не само кад је увјерен у невиност оптуженог него и онда када није увјерен ни у његову кривицу ни у његову невиност (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број АП 639/17 од 10. јануара 2019. године, ст. 50 и 51).

65. Уставни суд запажа да из образложења оспорених одлука недвосмислено произлази да је закључак о апелантовој кривници заснован искључиво, односно у одлучујућој мјери на исказу свједока "O2". Из образложења оспорене првостепене пресуде произлази да је посебна пажња поклоњена оцјени доказа (у дијелу "Стандарди оцјене доказа и општа оцјена доказа") и да се суд при том руководи чланом 3 ЗКПБиХ према којем је на Тужилаштву БиХ терет утврђивања кривике која мора бити утврђена ван разумне сумње. Надаље, из образложења првостепене пресуде произлази да је посебна пажња поклоњена оцјени кредибилитета свједока "O2" (у дијелу "Кређибилитет свједока O2") у којем су дати исцрпни разлози и образложења због чега је закључено да је овај свједок кредибилан и да му се може поклонити вјера. При том, првостепени суд је имао у виду и доказе које је апелант предочио доводећи у питање кредибилитет овог свједока, поред осталог и да је свједок "O2" раније осуђиван, а што он ни сам није оспоравао. Цијенећи ову околност, првостепени суд је истакао да она сама по себи није довољна да се исказ овог свједока а priori сматра непоузданим имајући у виду да је у поступку против апеланта свједок "O2" свједочио о догађајима који ни чињенично, а ни временски и просторно нису били у вези с дјелима због којих је кажњаван. Такође, у оспореној првостепености пресуди детаљно је интерпретиран и цијенен исказ свједока "O2", те су дати исцрпни разлози и образложења због чега је закључено да је довољан за доношење осуђујуће пресуде у погледу радњи из тачке 4 изреке првостепене пресуде за које је апелант и проглашен кривим. При том, редовни судови нису пропустили да се изјасне и о апелантовим наводима (види тачка 34 ове одлуке) о недоследностима у исказу свједока "O2", односно апелантовим тврдњама да га свједок "O2"

уопште не познаје, да га нико не зове Мирсад, да његовој мајци није надимак Пећанка, те да се не може прихватити да га је свједок "O2" препознао у судници. Стога, неоснована је апелантова тврдња да је терет доказивања да је свједок "O2" дао лажни исказ пребачен на њега и да му је повријеђено право на одбрану. Најзад, у оспореним одлукама (види тачка 21 ове одлуке) детаљно је образложено, уз позивање на сопствену праксу, као и на праксу МКСЈ и МКСР, због чега није постојала препрека да се закључак о апелантовој кривници заснује на исказу свједока "O2", који је био и једини саслушани свједок-очевидца спорног догађаја. Слједом наведеног, не може се закључити да је у оспореним одлукама изостала cjеловита анализа не само исказа већ и личности свједока "O2" која би довела у сумњу одлучне чињенице на којим је заснован закључак о апелантовој кривници које би требале бити тумачене у апелантову корист, односно да је прекршен принцип *in dubio pro geo*.

66. Надаље, у вези с апелантовом тврдњом да је чињенично стање погрешно утврђено јер није утврђен статус оштећених (није утврђено да се ради о цивилима), из образложења оспорених одлука произлази да је, прије свега, на основу исказа свједока "O2" утврђено да су се на камиону који је доведен из Залаза пред ПС у Сребреници налазила мртва тијела, те да на главном претресу нису изведени докази који несумњиво указују на идентитет тих лица, вријеме и начин на који су преминули, односно на статус оштећених. Свједок "O2" је у свом исказу потврдио да није имао сазнања о страдању ових лица за које је знао да су Срби, изузев судије И. који је убијен након што је лишен слободе, те да је видео да су у Залазу на камион утоварена четири тијела. Његов исказ у овом дијелу је цијенен у вези с исказом свједока В. И. који је потврдио да је у нападу на село Залазе погинуо М. Р. који није био војник (у моменту лишавања живота није био наоружан и није носио униформу). Слједом наведеног, с обзиром на то да на основу проведених доказа са сигурношћу није могао бити утврђен статус оштећених, првостепени суд се позвао на члан 50 став 1 Додатног протокола I женевских конвенција, према којем се у случају сумње да ли је неко лице цивил то лице сматра цивилом. Имајући у виду да у току поступка пред редовним судовима није било спорно да је Армија РБиХ извршила напад на српско село Залазе, да је том приликом било заробљених и погинулих лица, закључак редовних судова да су се на камиону доведеном из Залаза налазила и мртва тијела цивила српске националности не оставља утисак произвољности у утврђивању чињеница, односно не оставља простор за сумњу која је требала бити тумачена у апелантову корист.

67. Слједом наведеног, Уставни суд није могао прихватити као основане апелантове тврдње да је чињенично стање погрешно утврђено, да је прекршен принцип *in dubio pro geo*, те да је терет доказивања пребачен на њега па да му је повријеђено право на одбрану.

68. Апелант је у прилог тврдњи о погрешно и произвољно примијењеном материјалном праву у суштини истакао да ни члан 142 КЗСФРЈ, као ни међународне конвенције на које се позвао Суд БиХ не предвиђају "скрнављење" као радњу извршења кривичног дјела за које је проглашен кривим; да је кривично дјело из члана 142 КЗСФРЈ бланкетно па да недостаје конкретизација норме супротно којој је поступао, односно по којој „скрнављења” представљају радњу којом се остварују обиљежја кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 КЗСФРЈ. Слједом наведеног, сматра да друге првостепене пресуде не садржи основне елементе кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ јер из чињеничног описа не произлази ниједна од таксативно наведених радњи извршења овог кривичног дјела. У прилог тврдњи у овом дијелу апелант се позвао и на Одлуку Уставног суда број АП 2809/12.

69. У вези с овим дијелом навода, Уставни суд подсјећа да је у својој досадашњој пракси, слједићећи праксу Европског суда, изградио став да његов задатак није да преиспитује закључке редовних судова у погледу примјене материјалног права, односно да је првенствено у редовним судовима да ријеше питање тумачења домаћег законодавства. Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (права на правично суђење, права на приступ суду, права на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминациона.

70. Уставни суд ће се, дакле, изузетно упустити у испитивање начина на који су надлежни судови примјенили позитивноправне прописе, када је очигледно да је у одређеном поступку дошло до произвољног поступања редовног суда (види Уставни суд, Одлука број АП 311/04 од 22. априла 2005. године, став 26). У контексту наведеног, Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка правичном поступку (види Уставни суд, Одлука број АП 1293/05 од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље и, *mutatis mutandis*, Европски суд, Анђелковић против Србије, пресуда од 9. априла 2013. године, тачка 24). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће у конкретном случају, с обзиром на питања која апелант поставља, испитати да ли је оспорена одлука заснована на произвољној примјени материјалног права.

71. Уставни суд запажа да из оспорених одлука произлази да су оба суда сагласно заузела став да је за постојање кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ неопходно да радња извршења представља кршење правила међународног права за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације, тј. да се ради о дјелу бланкетног карактера. Надаље,

апеланту је стављено на терет да је поступао супротно заједничком члану 3 став 1 тачка ц) женевских конвенција који забрањује повреду личног достојанства, нарочито увредљиве и понижавајуће поступке према лицима која не учествују у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, ране, лишене слободe или из било којег другог разлога. Сходно наведеном, не може се закључити да су редовни судови занемарили да се ради о дјелу бланкетног карактера, те да су, у вези с тим, пропустили да укажу на релевантну одредбу међународног права коју је апелант прекршио.

72. Надаље, Уставни суд запажа да су редовни судови закључили да се у апелантовој радњи - пуцање из аутоматске пушке у мртва тијела српских цивила што је за последицу имало скрнављење мртвих тијела, стичу обиљежја нечовјечног поступања у смислу кривичног дјела из члана 142 КЗСФРЈ. Уставни суд запажа да је у оспореној другостепеној пресуди изричито наведено да скрнављење није наведено као једна од радњи извршења овог кривичног дјела, али да се оно у изреци првостепене пресуде наводи као последица рафалног пуцања из аутоматске пушке у мртва тијела, а што је оцијенено као насртај на лично достојанство и представља нечовјечно поступање које је забрањено и чланом 142 КЗСФРЈ, као и чланом 3 став 1 тачка ц) женевских конвенција. У прилогу наведеном оба суда су се позвала на релевантне одредбе међународног права, као и праксу међународних трибунала за ратне злочине о тумачењу појмова нечовјечног поступања, личног достојанства и заштите преминулих лица која не доводе у питање закључак да скрнављење мртвих тијела представља нечовјечно поступање супротно фундаменталним принципима човјечног поступања које је супротно и кажњиво и чланом 142 КЗСФРЈ, као и чланом 3 став 1 тачка ц) женевских конвенција. При том, указано је и да је члан 142 став 1 КЗСФРЈ сложена законска дефиниција с вишеструко постављеним алтернативним диспозицијама радњи извршења, које су смјештене у једну цјелину прописивањем и јединствене санкције за сваку од тих радњи, чиме ни једној од њих није дат посебан примат или је квалификована као одређени посебни облик одговорности, а због чега би било неопходно да се то истакне и напомене у правном опису дјела.

73. У вези с апелантовим позивањем на Одлуку о допуштавности и меритуму број АП 2809/12 од 24. маја 2013. године (доступна на www.ustavnisud.ba), Уставни суд подсјећа да је у наведеној одлуци закључено (види тачка 42) да постоји кршење права на правично суђење у вези с принципом владавине права у ситуацији када редовни судови законску одредбу (у конкретном случају се радило о одредби која је регулисала замјену казне затвора новчаном казном) која је резултирала различитим тумачењем и примјеном нису тумачили и примјенили у корист странке која је у питању (апеланта у том предмету). Уставни суд сматра да нема разлога да се наведеним ставом руководи и у апелантовој ситуацији. Наиме, ни из апелантових навода, као ни из оспорених одлука није могуће закључити да је Суд БиХ у истој или сличној ситуацији члан 142 КЗСФРЈ и/или члан 3 став 1 тачка ц) женевских конвенција тумачио различито па да је у апелантовом случају пропустио да се руководи тумачењем које би било повољније по њега.

74. Слједом наведеног, Уставни суд сматра да су неосноване и апелантове тврдње о погрешној и произвољној примјени материјалног права.

75. Како се апелантове тврдње о произвољној примјени процесног права сводe на тврдње да није разумљив чињенични и правни опис дјела које му је стављено на терет (јер недостаје конкретизација нормe супротно којој је поступао, односно по којој „скрнављења“ представљају радњу којом се остварују обиљежја кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 КЗСФРЈ, да је произвољан закључак да се радило о мртвим тијелима српских цивила, да је једини доказ у вези с тим исказ некрeдитибилног свједока “О2”), а које тврдње су већ оцијенене као неосноване у вези с наводима о чињеничном стању и примјени материјалног права, Уставни суд их није могао прихватити основаним ни у погледу тврдњи о произвољној примјени процесног права.

76. Апелант даље тврди да оспорене одлуке не садрже ваљане разлоге и образложења о одлучним чињеницама. У вези с тим је истакао да недостаје образложење зашто су извршене измене чињеничног описа из потврђене оптужнице у односу на тачку 4 изреке првостепене пресуде; да је без образложења и закључак о кредибилитету свједока “О2”; да ни у чињеничном опису тачке 4 изреке првостепене пресуде, нити у њеном образложењу, није наведено да ли су уопште мртва тијела погођена пуцањем из аутоматске пушке, колико тијела је погођено и колико метака је испалено или могло бити испалено; да недостаје образложење на који начин су радње које су му стављене на терет повезане с оружаним сукобом; да недостаје образложење зашто нису прихваћени искази свједока које је он предложио.

77. Супротно апелантовим тврдњама, Уставни суд запажа да из образложења оспорених одлука произлази да су интервенције у чињеничном опису тачке 4 изреке првостепене пресуде извршене на основу проведеног доказног поступка. Надаље, а како је већ указано у овој одлуци, редовни судови нису пропустили да цијене кредибилитет свједока “О2”, те у вези с тим понуде релевантне и довољне разлоге, као и због чега су његов исказ прихватили као вјеродостојан. Стога, околност да је интервенција у чињеничном опису извршена, како апелант тврди, само на основу његовог исказа,

не доводи у питање интервенције у чињеничном опису. Надаље, из образложења оспорене првостепене одлуке, у вези с апелантовом тврдњом да није понуђено ваљано образложење због чега је исказ свједока “О2” парцијално цијењен, произлази да је апелант ослобођен оптужби за радње из тачке 3 оптужнице управо на основу исказа свједока “О2” који на главном претресу није потврдио да је апелант предузео радње за које се теретно у овој тачки оптужнице. У вези с апелантовом тврдњом да није наведено да ли су уопште мртва тијела погођена пуцањем из аутоматске пушке, колико тијела је погођено и колико метака је испалено или могло бити испалено, Уставни суд запажа да из образложења оспорене другостепене пресуде произлази да у конкретной ситуацији то и није било могуће утврдити, али да је неспорно да је апелант пуцао с мале удаљености, да није могао промашити, и то из аутоматске пушке, чиме се итекао скрнави свако погођено тијело. Такође, у оспореним одлукама су наведени и довољни разлози о повезаности апелантових радњи с оружаним сукобом - апелант је био припадник Армије РБиХ и јединице која је дјеловала на означеној локацији у критичном периоду, апелант је учествовао у акцији напада на село Залазе и био је присутан пред ПС Сребреница након овог напада. Најзад, у оспореним одлукама су дати детаљни разлози и образложења због којих нису прихваћени искази свједока које је апелант предлагао.

78. Слједом наведеног, не може се прихватити ни апелантова тврдња да су у оспореним одлукама изостали разлози о одлучним чињеницама.

79. Апелант тврди и да је нарушен идентитет између потврђене оптужнице и првостепене пресуде, да је интервенцијама у чињеничном опису оптужба проширена па да му је прекршено право на одбрану. У вези с тим је истакао да су изостављени дијелови из оптужнице који су чинили елемент бића кривичног дјела које му се ставља на терет - број лешева у које је пуцано (седам цивила мушкараца српске националности), те њихов идентитет (заробљени на подручју мјеста Залазе).

80. Уставни суд подсјећа да члан 6 став 3 тачка а) Европске конвенције захтијева да посебна пажња буде поклоњена обавјештавању оптуженог о оптужбама које му се стављају на терет; детаљи о кривичном дјелу имају круцијалну улогу у кривичном поступку и оптужени се сматра обавјештеним од тренутка када су му презентовани чињенични и правни основи оптужбе против њега. Надаље, оптужени мора бити упућен “одмах” и “детално” у узрок оптужбе, односно у чињенице на којим се оптужба заснива и природу оптужбе, тј. правну квалификацију тих чињеница. Потпуна и детаљна информација оптуженог у погледу оптужби које му се стављају на терет представља суштински предуслов за правичност поступка. Иако обим “деталног” обавјештења о оптужби варира у зависности од конкретних околности сваког случаја, оптуженом се у сваком случају мора пружити довољно информација, колико је неопходно, ради потпуног разумијевања обима оптужби против њега како би могао да припреми адекватну одбрану (види Европски суд, *Mattocia против Италије*, пресуда од 25. јула 2000. године, ст. 59 и 60).

81. Обавјештење о оптужбама, укључујући и правну класификацију дјела коју суд може усвојити, мора бити дато већ у оптужници или у току поступка на други начин, као што је формално или експлицитно проширење оптужбе. Само упућивање на апстрактну могућност да суд може доћи до другачијег закључка у погледу правне класификације дјела од оне коју је понудило тужилаштво није довољно (види Европски суд, *И. Х.* и други против Аустрије, пресуда од 20. јула 2006. године, став 34). Надаље, у случају рекласификације чињеница у току кривичног поступка оптужени мора имати прилику да се користи правом на одбрану на ефективан начин и у право вријеме (види Европски суд, *Block против Мађарске*, пресуда од 25. априла 2011. године, став 24).

82. Најзад, недостаци у обавјештењу о оптужби могу се отклонити у жалбеном поступку ако оптужени има могућност да пред вишим судом представи своју одбрану у погледу измијењене оптужбе и да оспори своју осуду у погледу свих релевантних правних и чињеничних аспеката (види *Dallos против Мађарске*, ст. 49-52; *Sipavicius против Литваније*, ст. 30-33; *Župnik против Украјине*, ст. 39-43; *И. Х.* и остали против Аустрије, ст. 36-38; *Juha Nuutinen против Финске*, став 33).

83. Уставни суд запажа да је у оспореној другостепеној пресуди указано да је из оптужнице видљиво да је садржала све законом прописане елементе - вријеме и мјесто учињења кривичног дјела, предмет на којем је и средство којим је дјело извршено тако да је апелант од самог почетка био упознат с тиме шта му се ставља на терет, те је прецизирана и правна квалификација дјела. Слједом наведеног, а супротно апелантовим тврдњама, не може се закључити да апелант није знао шта му се ставља на терет, те да му је била ускраћена могућност да се брани од чињеничног супстрата у којем су била описана сва битна обиљежја кривичног дјела које му је стављено на терет. Надаље, из оспорених одлука произлази да су интервенције у чињеничном опису тачке 4 изреке пресуде извршене на основу резултата проведеног доказног поступка. При том, не оставља утисак произвољности и не резултира проширењем оптужбе, како апелант тврди, околност да је из чињеничног описа изостављен број мртвих тијела, као и навод да су доведени из Залазе. Наиме, како је и указао другостепени суд, и у ситуацији да је првостепени суд прихватио да су се на кампиону налазила четири мртва тијела како је навео свједок “О2”, а не седам мртвих тијела како је наведено у оптужници,

то не би довело до ослобађајуће пресуде по апеланта. Надаље, из оспорених одлука произлази да је довољно одређено о којим (чијим) мртвим тијелима се ради - дивили, мушкарци српске националности који су се налазили на камиону испред ПС у Сребреници, а не о било којим цивилима и у било којем броју, а на чему апелант, у суштини, каснива тврди о проширењу оптужби.

84. Слједом наведеног, произлази да је апелант о свим чињеницама и доказима које га терете упознат како подизањем оптужнице тако и током главног претреса, извођењем свих доказа, те да му није била ускраћена могућност да се о њима изјашњава и да их оспорава. Најзад, апелант је имао и користио могућност да све приговоре у вези с оптужницом изнесе и у својој жалби о којој је одлучивало Апелационо одјељење Суда БиХ као суд надлежан да преиспита како чињеничне тако и правне аспекте оптужбе. Стога, Уставни суд није могао да прихвати основаним ни апелантове тврдње у вези с оптужницом, нити да су оне резултирале повредом права на одбрану.

85. Уставни суд сматра да у околностима конкретног случаја нема ништа што би упутило на закључак да је чињенично стање произвољно утврђено па да је то резултирало повредом принципа *in dubio pro geo*, да је произвољно примijeњено материјално и процесно право, да оспорене одлуке не садрже ваљане разлоге и образложења о одлучним чињеницама, да је нарушен идентитет између потврђене оптужнице и изреке пресуде, као и да је апеланту повријеђено право на одбрану.

86. Уставни суд закључује да су неосноване апелантове тврдње да му је повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 ст. 1 и 2 и став 3 тачка а) Европске конвенције.

Право на ефективан правни лијек

87. Апелант тврди и да му је прекршено право на ефективан правни лијек. С обзиром на то да апелант тврди да му је ово право прекршено јер Суд БиХ није размотрио његове жалбене наводе, произлази да повреду овог права апелант везује за повреду права на правично суђење. У вези с тим, Уставни суд запажа да је апелант имао и користио могућност изјављивања жалбе Апелационо одјељењу Суда БиХ који је надлежан да преиспита како чињеничне тако и правне наводе из оспорене пресуде, односно да је апелант имао на располагању и користио ефективни правни лијек. Чињеница да је другостепени суд, а супротно апелантовим наводима, након детаљ-

ног испитивања свих жалбених навода закључио да су неосновани и у вези с тим понудио релевантне и довољне разлоге које је Уставни суд већ испитао у овој одлуци у вези с правом на правично суђење и закључио да се ради о ваљаним разлозима и образложењима, упућује на закључак да је апелант незадовољан исходом жалбеног поступка, а не да му је прекршено право на ефективни правни лијек у вези с правом на правично суђење.

88. Слједом наведеног, Уставни суд закључује и да су неосноване апелантове тврдње да му је прекршено право на ефективни правни лијек из члана 13 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење из члана 6 став 1 Европске конвенције.

VIII - Закључак

89. Уставни суд закључује да не постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 ст. 1 и 2 и став 3 тачка а) Европске конвенције када у околностима конкретног случаја нема ништа што упућује на закључак да је чињенично стање произвољно утврђено па да је то резултирало повредом принципа *in dubio pro geo*, да је произвољно примijeњено материјално и процесно право, да оспорене одлуке не садрже ваљане разлоге и образложења о одлучним чињеницама, да је нарушен идентитет између потврђене оптужнице и изреке пресуде, као и да је апеланту повријеђено право на одбрану.

90. Уставни суд закључује да не постоји кршење права на ефективан правни лијек из члана 13 Европске конвенције у вези с правом на правично суђење јер је апелант имао на располагању и користио ефективни правни лијек - жалбу на првостепену пресуду коју је другостепени суд детаљно испитао и у вези с тим понудио ваљане разлоге и образложења, па сама чињеница да апелант није задовољан одлуком по његовој жалби не покреће питање дјелотворности овог правног лијека.

91. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

92. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Златко М. Кнежевић, с.р.

САДРЖАЈ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

906	Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске	1
907	Закон о измјенама Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске	4
908	Закон о измјенама Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске	7
909	Закон о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској	9
910	Закон о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске	11
911	Закон о измјени Закона о платама запослених у области културе Републике Српске	12
912	Закон о допуни Закона о доприносима	13
913	Закон о измјенама Закона о порезу на доходак	14
914	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске	14

915	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о измјенама Закона о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Српске	14
916	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о измјенама Закона о платама запослених у институцијама правосуђа Републике Српске	14
917	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о измјенама Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској	15
918	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о измјенама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске	15
919	Одлука о пријевременом ступању на снагу Закона о измјени Закона о платама запослених у области културе Републике Српске	15

УСТАВНИ СУД БиХ

Одлука о допустивости и меритуму, број: АП 4877/19	15
--	----

